

Formální jazyky a překladače

**Alexander Meduna
&
Roman Lukáš**

Kapitola I.

Abecedy, řetězce a jazyky

Abecedy a symboly

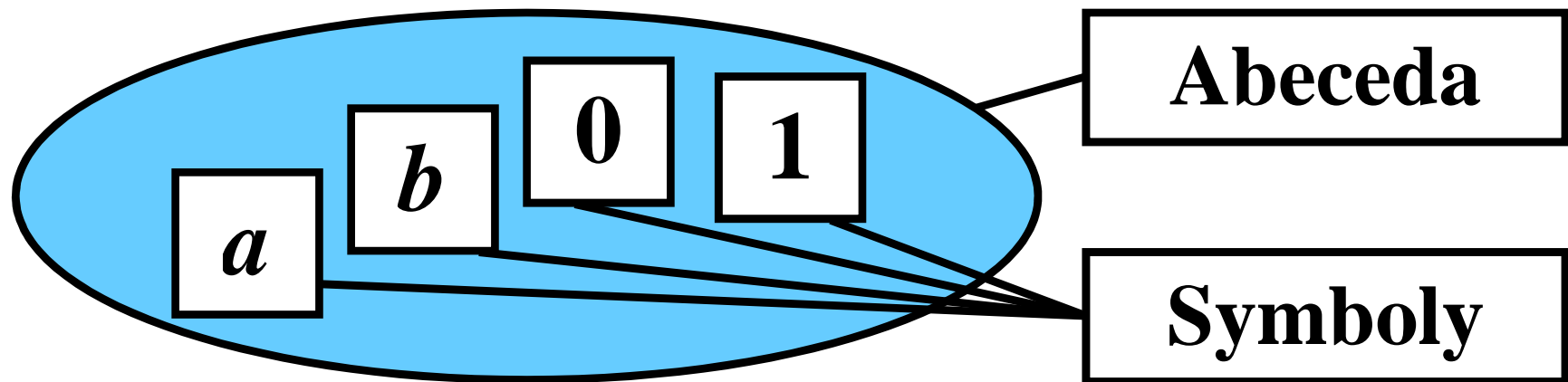
Definice: *Abeceda* je konečná, neprázdná množina elementů, které nazýváme *symboly*.

Abecedy a symboly

Definice: *Abeceda* je konečná, neprázdná množina elementů, které nazýváme *symboly*.

Příklad:

Pokud označíme abecedu Σ , potom $\Sigma = \{a, b, 0, 1\}$

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\ldots a_n$

Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{\mathbf{0}, \mathbf{1}\}$:

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\ldots a_n$

Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{\mathbf{0}, \mathbf{1}\}$:

ε

Je řetězec nad Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

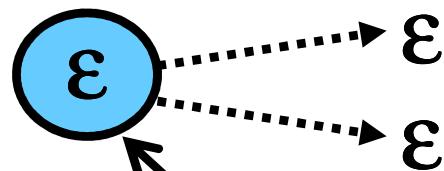
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{\mathbf{0}, \mathbf{1}\}$:

Je řetězec nad Σ

Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

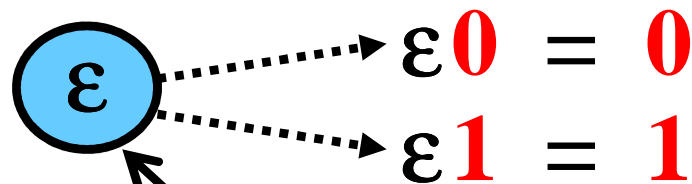
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{\mathbf{0}, \mathbf{1}\}$:

Je řetězec nad Σ

Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

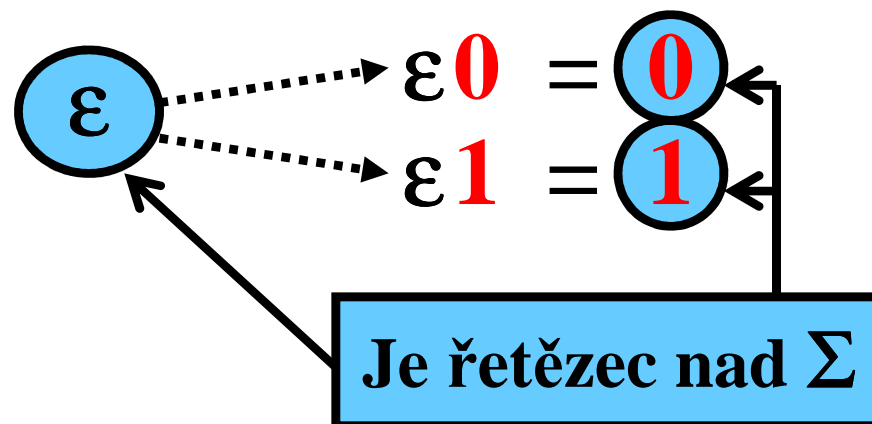
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{\mathbf{0}, \mathbf{1}\}$:

Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

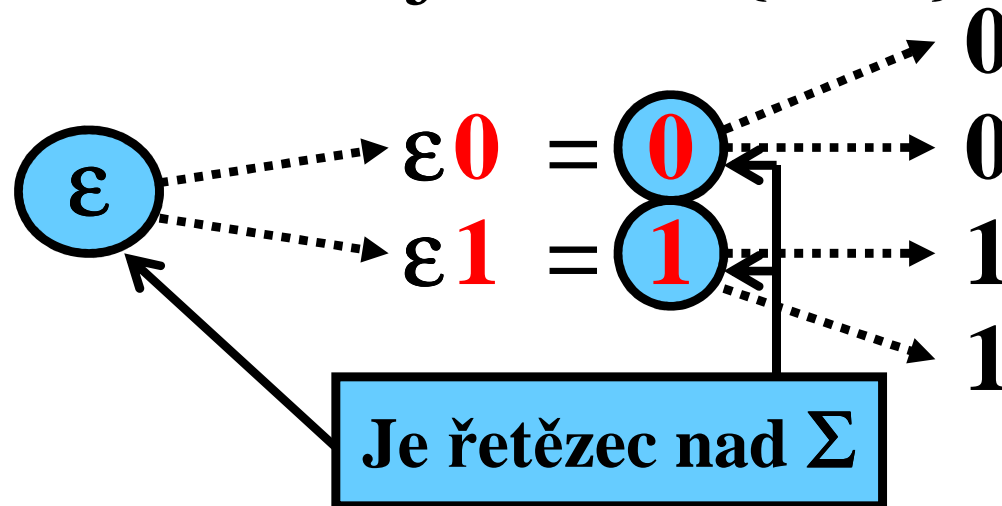
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

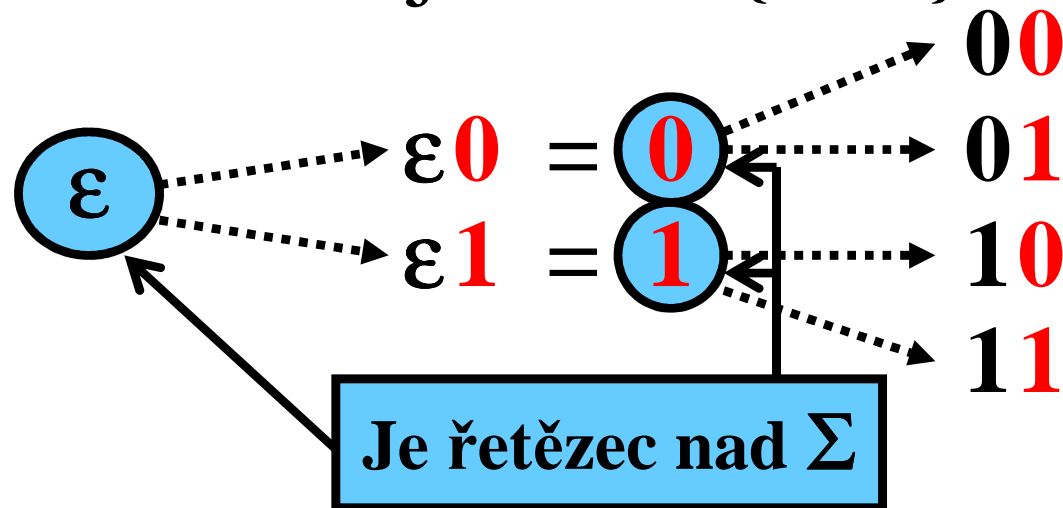
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

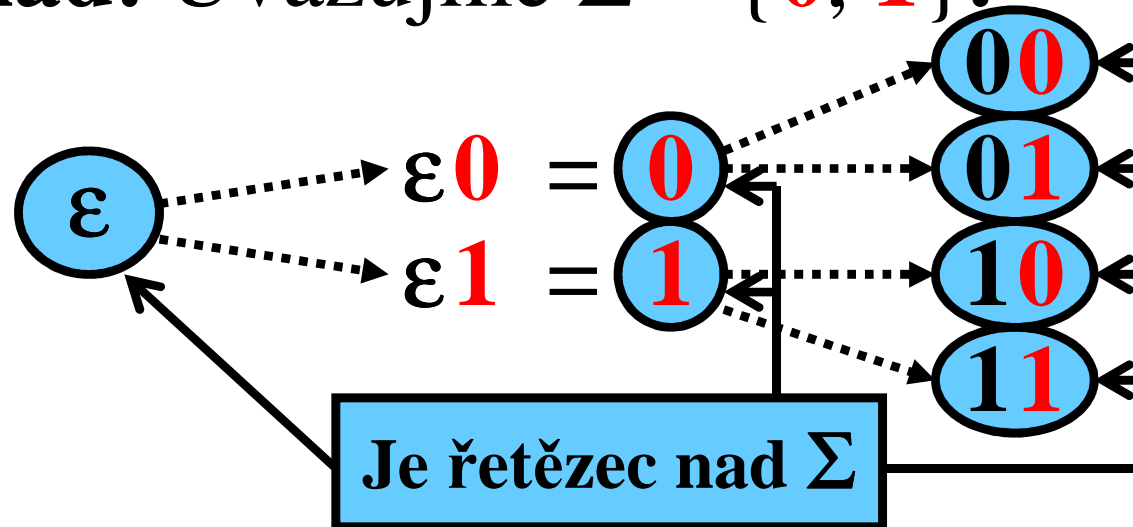
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Σ

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

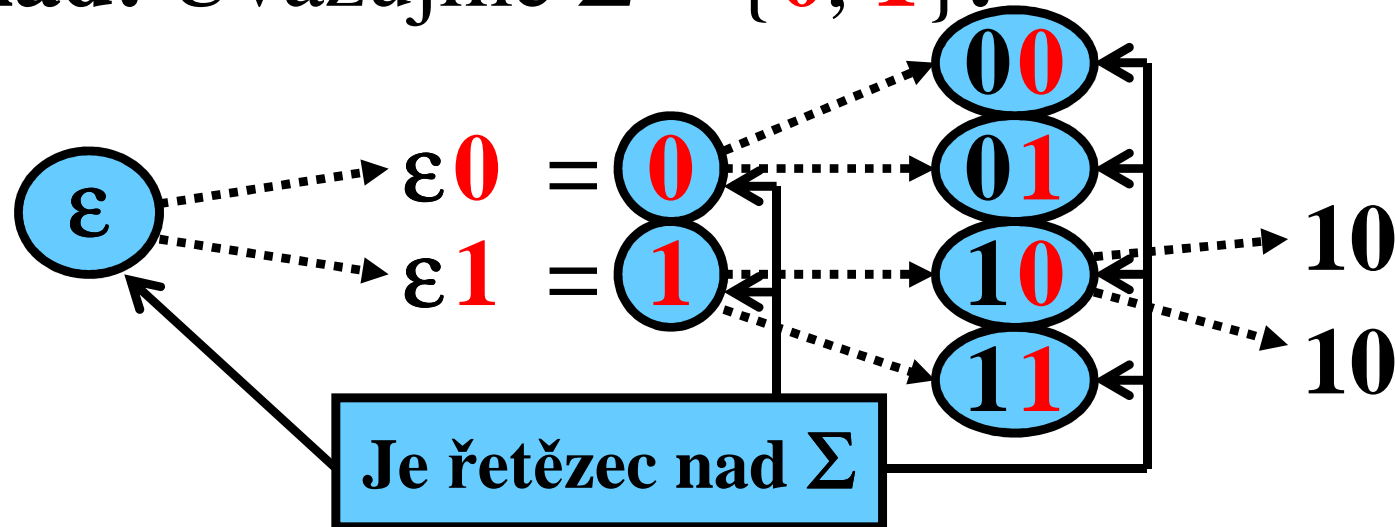
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

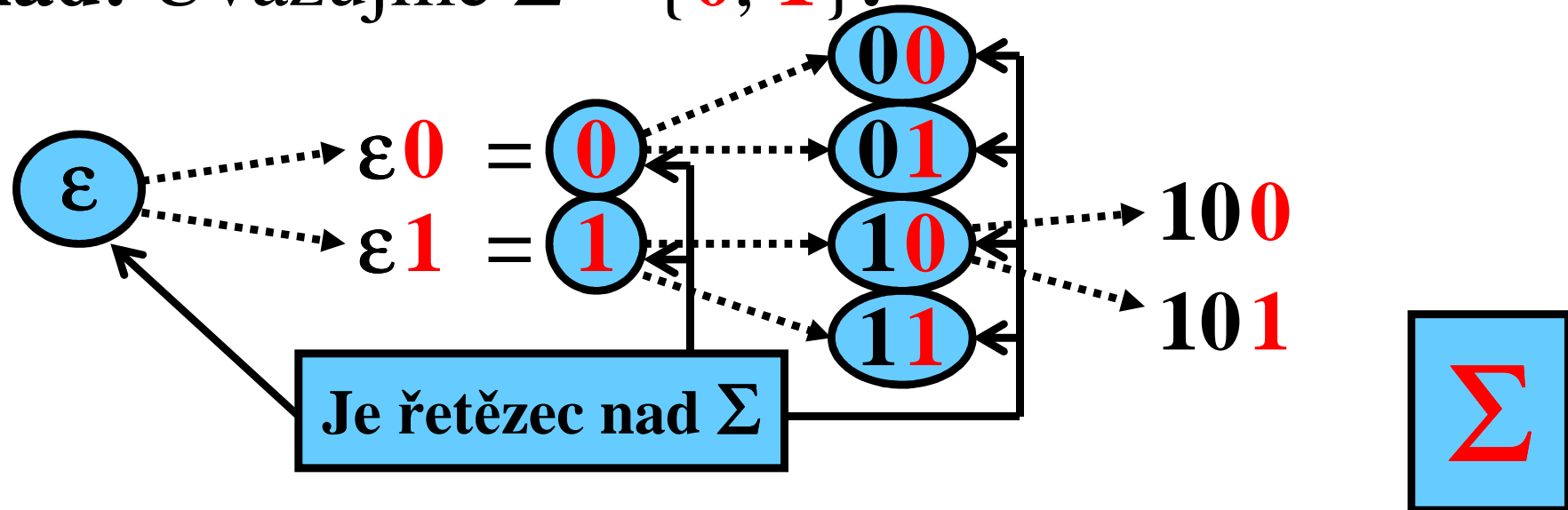
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Řetězec

Myšlenka: $x = a_1a_2\dots a_n$

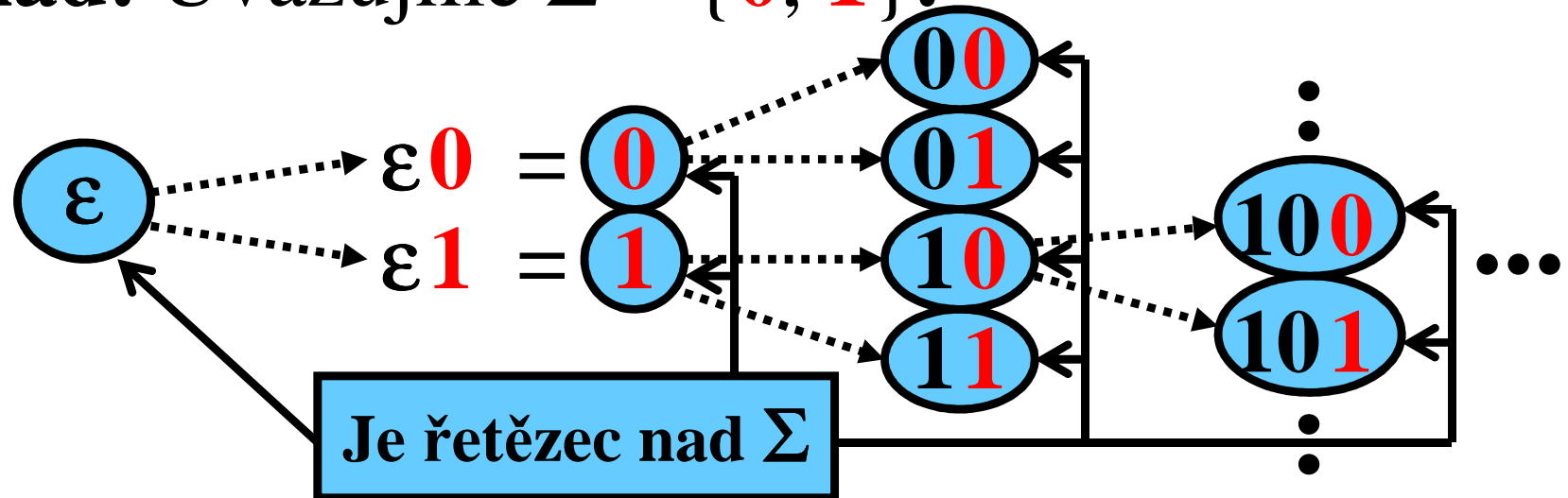
Definice: Necht' Σ je abeceda.

1) ε je řetězec nad abecedou Σ

2) pokud x je řetězec nad Σ a $a \in \Sigma$, potom xa je řetězec nad abecedou Σ

Pozn.: ε značí tzv. *prázdný řetězec* = neobsahuje žádný symbol.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Délka řetězce

Myšlenka: $|a_1a_2\dots a_n| = n$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Délka řetězce x , $|x|$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$, pak $|x| = 0$

2) pokud $x = a_1\dots a_n$, pak $|x| = n$

pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Pozn.: Délka řetězce x je celkový počet symbolů v řetězci x .

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $|x|$

Délka řetězce

Myšlenka: $|a_1a_2\dots a_n| = n$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Délka řetězce x , $|x|$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$, pak $|x| = 0$

2) pokud $x = a_1\dots a_n$, pak $|x| = n$

pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Pozn.: Délka řetězce x je celkový počet symbolů v řetězci x .

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $|x|$

$x = 1\ 0\ 1\ 0$

Délka řetězce

Myšlenka: $|a_1a_2\dots a_n| = n$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Délka řetězce x , $|x|$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$, pak $|x| = 0$

2) pokud $x = a_1\dots a_n$, pak $|x| = n$

pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Pozn.: Délka řetězce x je celkový počet symbolů v řetězci x .

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $|x|$

$$\begin{array}{cccc} x & = & 1 & 0 & 1 & 0 \\ & & a_1 & a_2 & a_3 & a_4 \end{array}$$

Délka řetězce

Myšlenka: $|a_1a_2\dots a_n| = n$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Délka řetězce x , $|x|$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$, pak $|x| = 0$

2) pokud $x = a_1\dots a_n$, pak $|x| = n$

pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Pozn.: Délka řetězce x je celkový počet symbolů v řetězci x .

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $|x|$

$x = 1\ 0\ 1\ 0$

$a_1a_2a_3a_4 \rightarrow n = 4$, tedy $|x| = 4$

Konkatenace (zřetězení) řetězců

Myšlenka: xy

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . *Konkatenace* x a y je řetězec xy .

Pozn.: $x\varepsilon = \varepsilon x = x$

Konkatenace (zřetězení) řetězců

Myšlenka: xy

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . *Konkatenace* x a y je řetězec xy .

Pozn.: $x\varepsilon = \varepsilon x = x$

Příklady:

Konkatenace **101** a **001** je řetězec **101001**

Konkatenace ε a **001** je řetězec $\varepsilon\mathbf{001} = \mathbf{001}$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$x^3 = xx^2 = \mathbf{10}x^2$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$\begin{aligned} x^3 &= xx^2 = \mathbf{10}x^2 \\ &\quad \curvearrowright x^2 = xx^1 = \mathbf{10}x^1 \end{aligned}$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$x^3 = xx^2 = \mathbf{10}x^2$$

$$x^2 = xx^1 = \mathbf{10}x^1$$

$$x^1 = xx^0 = \mathbf{10}x^0$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$x^3 = xx^2 = \mathbf{10}x^2$$

$$x^2 = xx^1 = \mathbf{10}x^1$$

$$x^1 = xx^0 = \mathbf{10}x^0$$

$$x^0 = \varepsilon$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$\begin{aligned}
 x^3 &= xx^2 = \mathbf{10}x^2 \\
 x^2 &= xx^1 = \mathbf{10}x^1 \\
 x^1 &= xx^0 = \mathbf{10}x^0 \longrightarrow x^1 = \mathbf{10}\varepsilon = \mathbf{10} \\
 x^0 &= \varepsilon
 \end{aligned}$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

$$\begin{array}{lcl}
 x^3 = xx^2 = \mathbf{10}x^2 & & \\
 \swarrow & & \searrow \\
 x^2 = xx^1 = \mathbf{10}x^1 & \longleftrightarrow & x^2 = \mathbf{1010} \\
 \swarrow & & \searrow \\
 x^1 = xx^0 = \mathbf{10}x^0 & \longleftrightarrow & x^1 = \mathbf{10\varepsilon} = \mathbf{10} \\
 \swarrow & & \searrow \\
 x^0 = \mathbf{\varepsilon} & &
 \end{array}$$

Mocnina řetězce

Myšlenka: $x^i = \underbrace{xx \dots x}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina* řetězce x , x^i , je definována:

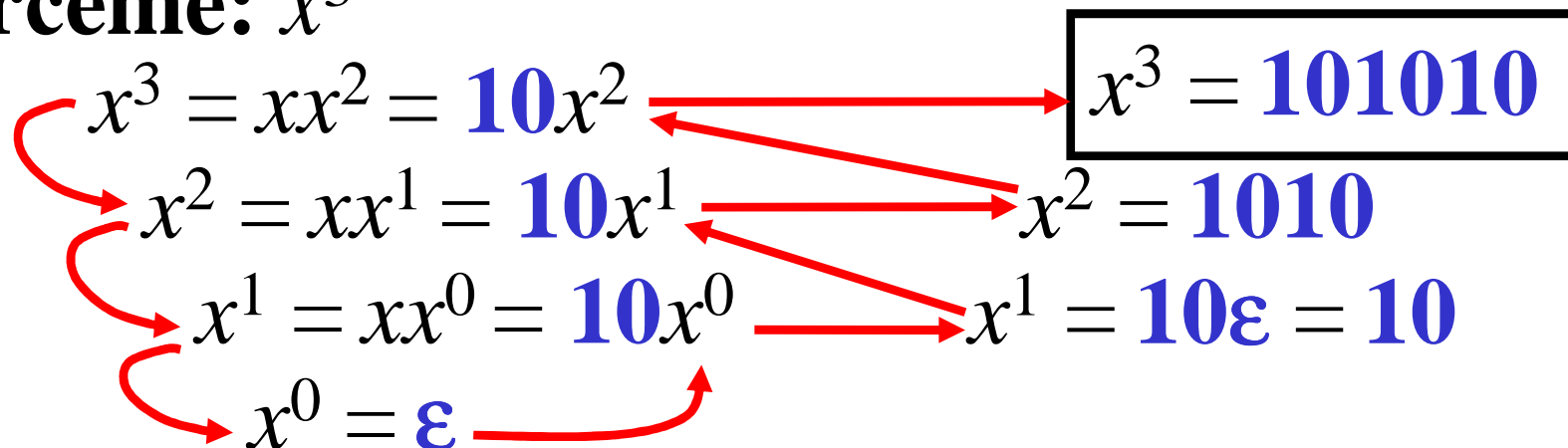
1) $x^0 = \varepsilon$

2) pro $i \geq 1$: $x^i = xx^{i-1}$

Pozn.: $x^i x^j = x^j x^i = x^{i+j}$, kde $i, j \geq 0$

Příklad: Uvažujme $x = 10$

Určeme: x^3

Reverzace řetězce

Myšlenka: $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Reverzace řetězce x , $\text{reversal}(x)$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$ pak $\text{reversal}(\varepsilon) = \varepsilon$

2) pokud $x = a_1 \dots a_n$ pak $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$
pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $\text{reversal}(x)$

Reverzace řetězce

Myšlenka: $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Reverzace řetězce x , $\text{reversal}(x)$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$ pak $\text{reversal}(\varepsilon) = \varepsilon$

2) pokud $x = a_1 \dots a_n$ pak $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$
pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $\text{reversal}(x)$

$$\text{reversal}(a_1 a_2 a_3 a_4) = a_4 a_3 a_2 a_1, \text{ tedy}$$

Reverzace řetězce

Myšlenka: $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$

Definice: Necht' x je řetězec nad abecedou Σ .

Reverzace řetězce x , $\text{reversal}(x)$, je definována:

1) pokud $x = \varepsilon$ pak $\text{reversal}(\varepsilon) = \varepsilon$

2) pokud $x = a_1 \dots a_n$ pak $\text{reversal}(a_1 \dots a_n) = a_n \dots a_1$
pro $n \geq 1$ a $a_i \in \Sigma$ pro všechna $i = 1, \dots, n$

Příklad: Uvažujme $x = 1010$

Určeme: $\text{reversal}(x)$

$\text{reversal}(a_1 a_2 a_3 a_4) = a_4 a_3 a_2 a_1$, tedy

$\text{reversal}(\mathbf{1} \mathbf{0} \mathbf{1} \mathbf{0}) = \mathbf{0} \mathbf{1} \mathbf{0} \mathbf{1}$

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy **1010**

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy 1010
 ε

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy 1010

ε
1

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy 1010

ε
1
10

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy **1010**

ε
1
10
101

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy **1010**

ε

1

10

101

1010

Prefix řetězce

Myšlenka: x je prefixem řetězce xz

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *prefixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $xz = y$.

Pozn.: pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastní prefix* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny prefixy 1010

Prefixy 1010	$\left\{ \begin{array}{c} \varepsilon \\ 1 \\ 10 \\ 101 \\ 1010 \end{array} \right\}$	Vlastní prefixy 1010
--------------	---	-------------------------

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy **1010**

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010
 ε

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010

ε
0

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010

ε
0
10

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010

ε
0
10
010

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010

ε
 0
 10
 010
 1010

Sufix řetězce

Myšlenka: x je sufix řetězce zx

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ ; x je *sufixem* y , pokud existuje řetězec z nad abecedou Σ , přičemž platí $zx = y$.

Pozn.: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$ pak x je *vlastním sufixem* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny sufixy 1010

Suffixy 1010

$\left\{ \begin{array}{l} \varepsilon \\ 0 \\ 10 \\ 010 \\ 1010 \end{array} \right\}$

Vlastní sufixy
1010

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0 1 0**

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0 1 0**

ε

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1** 0 1 0

ε
1

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 **0** 1 0

ε

1, 0

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 0 **1** 0

ε
1, 0

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 0 1 0

ε
1, 0

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0** 1 0

ε

1, 0

10

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 **0 1** 0

ε

1, 0

10, 01

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 0 **1 0**

ε
1, 0
10, 01

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0 1 0**

ε

1, 0

10, 01

101

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce 1 **0 1 0**

ε

1, 0

10, 01

101, 010

Podřetězec

Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0 1 0**

ε

1, 0

10, 01

101, 010

1010

Podřetězec

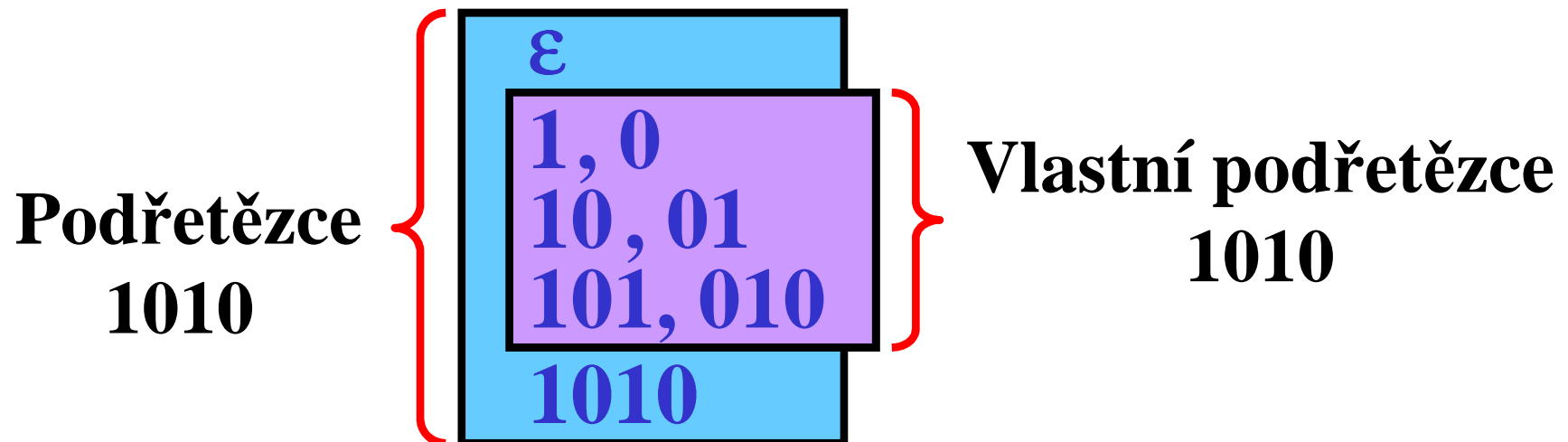
Myšlenka: x je podřetězec řetězce zxz'

Definice: Necht' x a y jsou dva řetězce nad abecedou Σ . x je *podřetězec* y , pokud existují řetězce z, z' nad abecedou Σ přičemž platí $zxz' = y$.

Pozn: Pokud $x \notin \{\varepsilon, y\}$, pak x je *vlastní podřetězec* řetězce y .

Příklad: Uvažujme řetězec 1010

Určeme: Všechny podřetězce **1 0 1 0**

Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\epsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

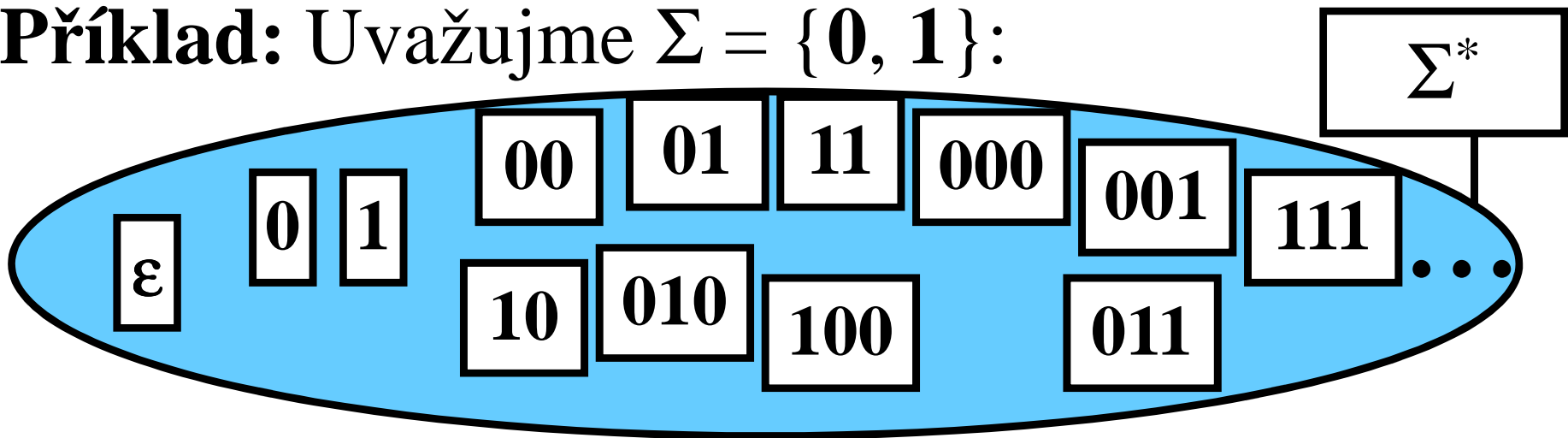
Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\varepsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

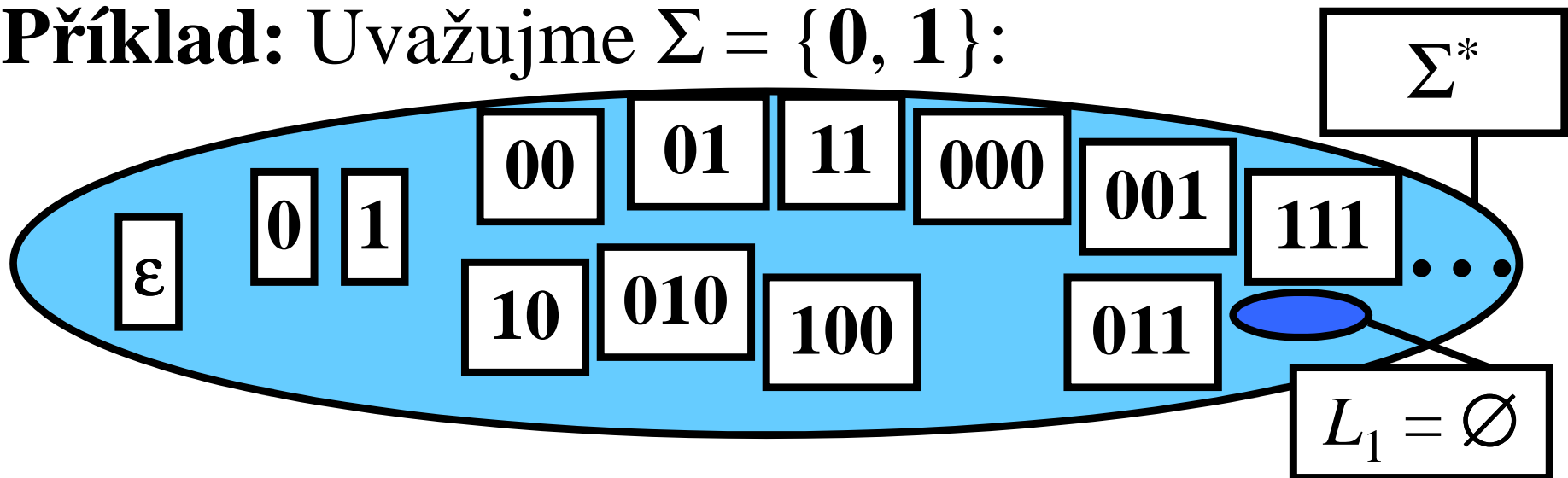
Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\epsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

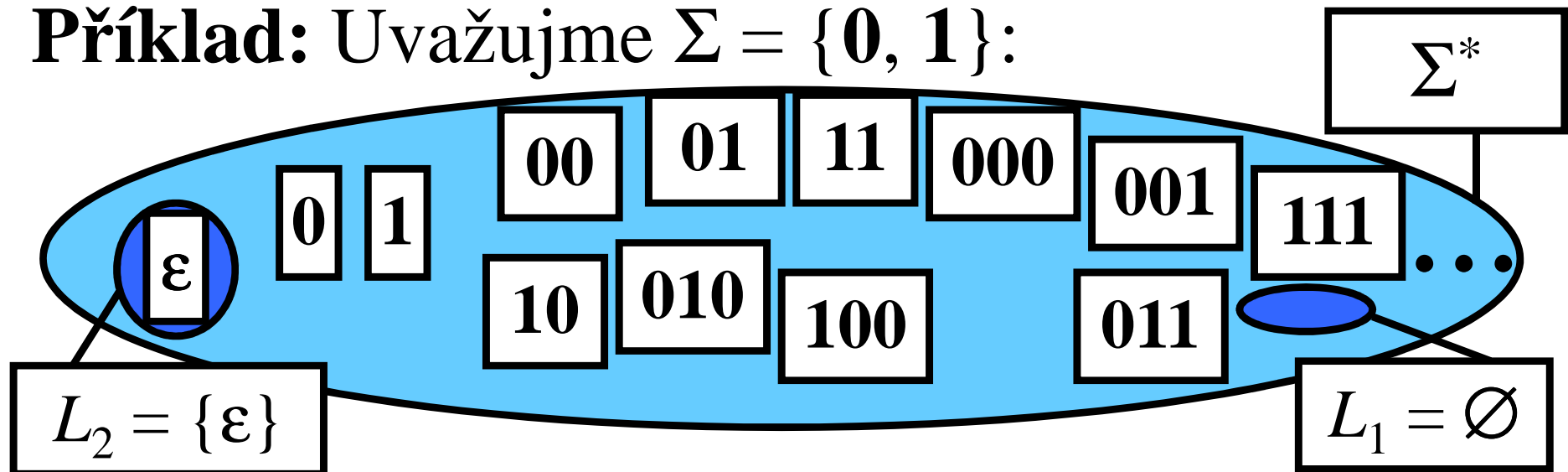
Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\varepsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

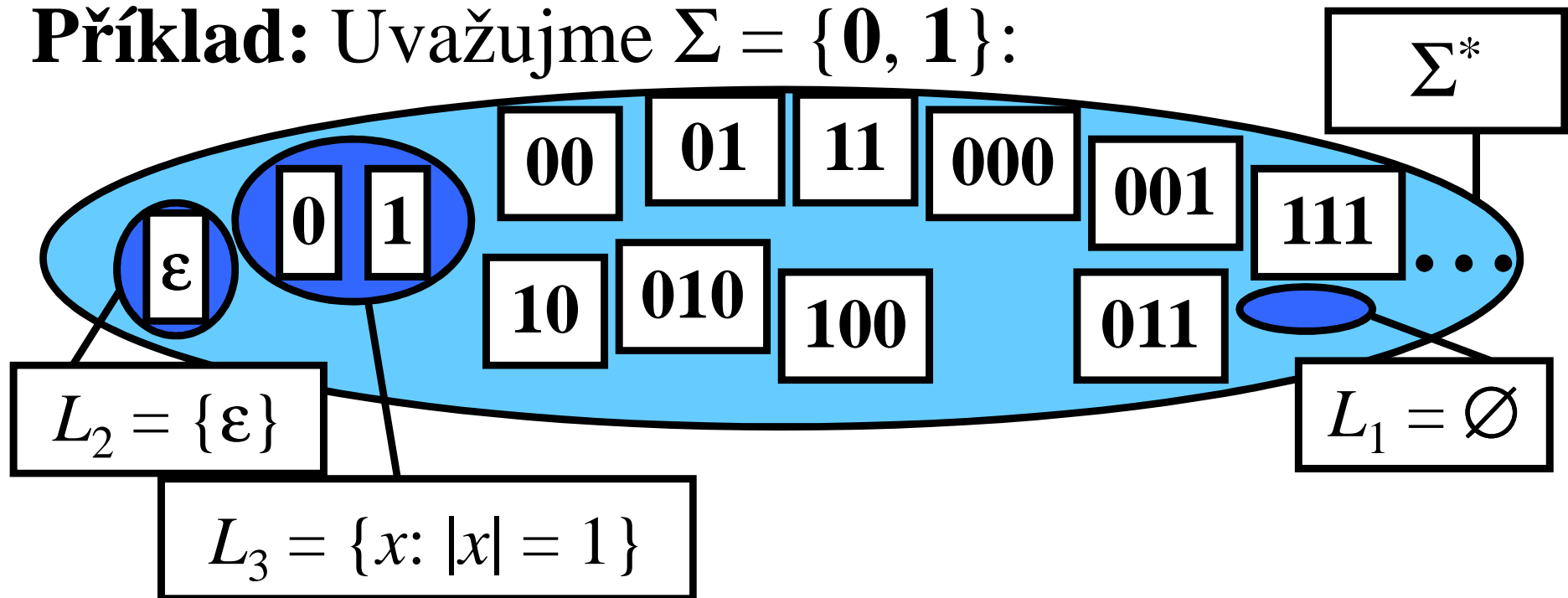
Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\varepsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

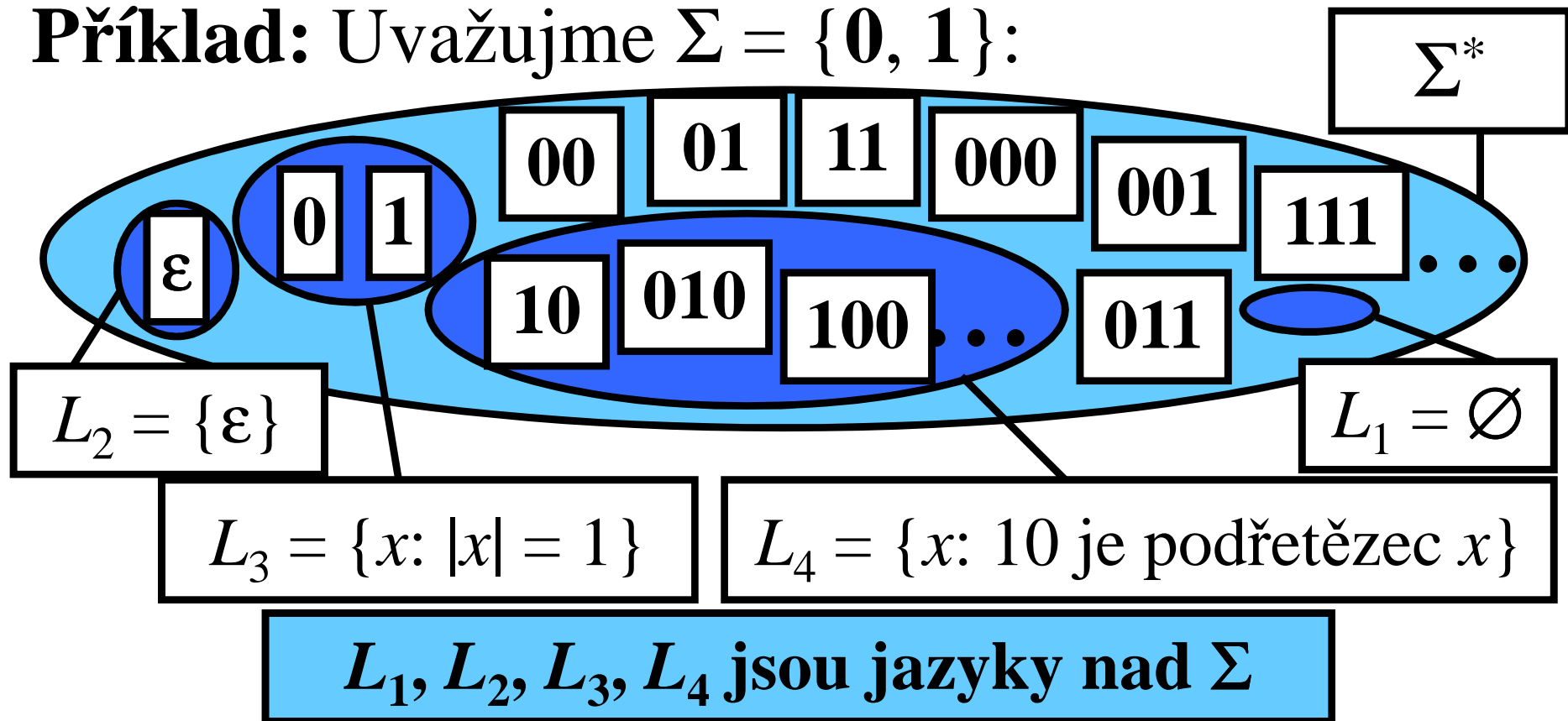
Jazyky

Myšlenka: $L \subseteq \Sigma^*$

Definice: Necht' Σ^* značí množinu všech řetězců nad Σ . Každá podmnožina $L \subseteq \Sigma^*$ je *jazyk* nad Σ .

Pozn.: Σ^+ značí množinu $\Sigma^* - \{\varepsilon\}$.

Příklad: Uvažujme $\Sigma = \{0, 1\}$:

Konečné a nekonečné jazyky

Myšlenka: Konečný jazyk obsahuje konečný počet řetězců

Definice: Jazyk L je *konečný*, pokud L obsahuje konečný počet řetězců, jinak je *nekonečný*.

Pozn.: Necht' S je množina; $\text{card}(S)$ značí počet prvků v S

Konečné a nekonečné jazyky

Myšlenka: Konečný jazyk obsahuje konečný počet řetězců

Definice: Jazyk L je *konečný*, pokud L obsahuje konečný počet řetězců, jinak je *nekonečný*.

Pozn.: Necht' S je množina; $\text{card}(S)$ značí počet prvků v S

Příklad:

- $L_1 = \emptyset$ je **konečný jazyk**, protože $\text{card}(L_1) = 0$
- $L_2 = \{\varepsilon\}$ je **konečný jazyk**, protože $\text{card}(L_2) = 1$
- $L_3 = \{x: |x| = 1\} = \{0, 1\}$ je **konečný jazyk**,
protože $\text{card}(L_3) = 2$
- $L_4 = \{x: 10 \text{ je podřetězec } x\} = \{10, 010, 100, \dots\}$
je **nekonečný jazyk**

Sjednocení jazyků

Myšlenka: Sjednocení L_1 a L_2 je $L_1 \cup L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Sjednocení jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cup L_2$, je definováno:

$$L_1 \cup L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ nebo } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 \cup L_2$

Sjednocení jazyků

Myšlenka: Sjednocení L_1 a L_2 je $L_1 \cup L_2$

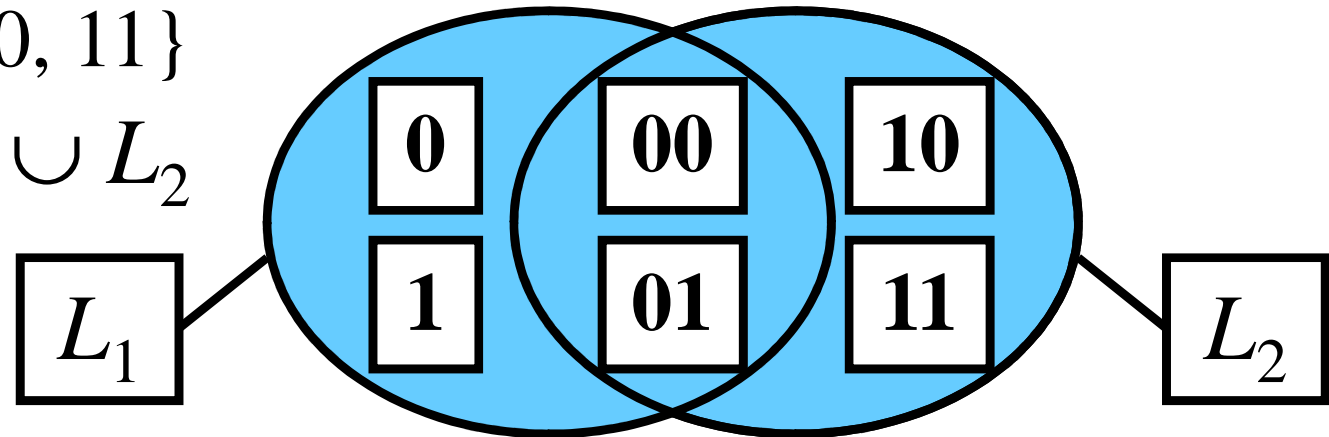
Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Sjednocení jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cup L_2$, je definováno:

$$L_1 \cup L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ nebo } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,

$L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 \cup L_2$

Sjednocení jazyků

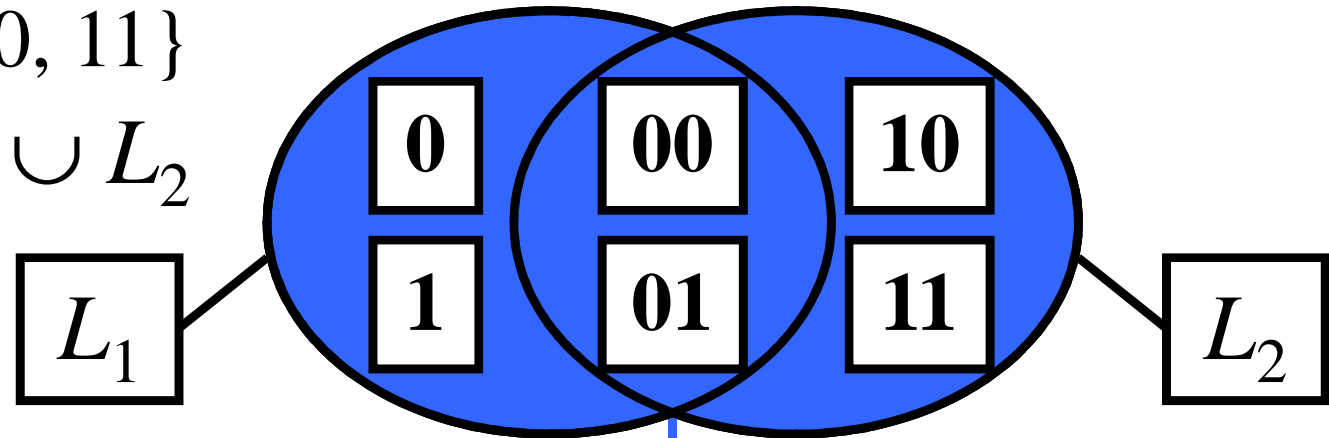
Myšlenka: Sjednocení L_1 a L_2 je $L_1 \cup L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Sjednocení jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cup L_2$, je definováno:

$$L_1 \cup L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ nebo } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 \cup L_2$

$$L_1 \cup L_2 = \{0, 1, 00, 01, 10, 11\}$$

Průnik jazyků

Myšlenka: Průnik L_1 a L_2 je $L_1 \cap L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Průnik jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cap L_2$, je definován:

$$L_1 \cap L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,

$L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$.

Určeme: $L_1 \cap L_2$

Průnik jazyků

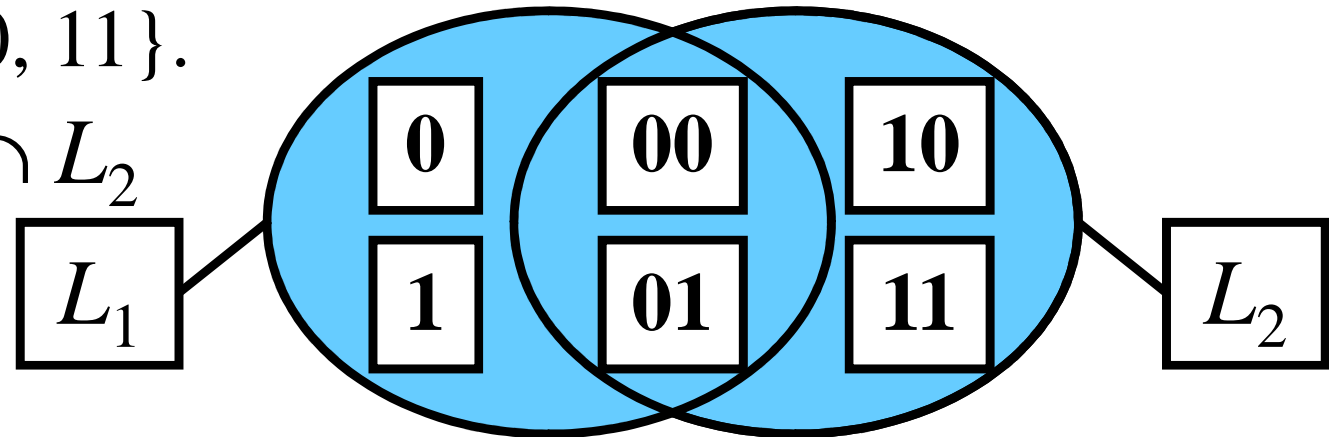
Myšlenka: Průnik L_1 a L_2 je $L_1 \cap L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Průnik jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cap L_2$, je definován:

$$L_1 \cap L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$.

Určeme: $L_1 \cap L_2$

Průnik jazyků

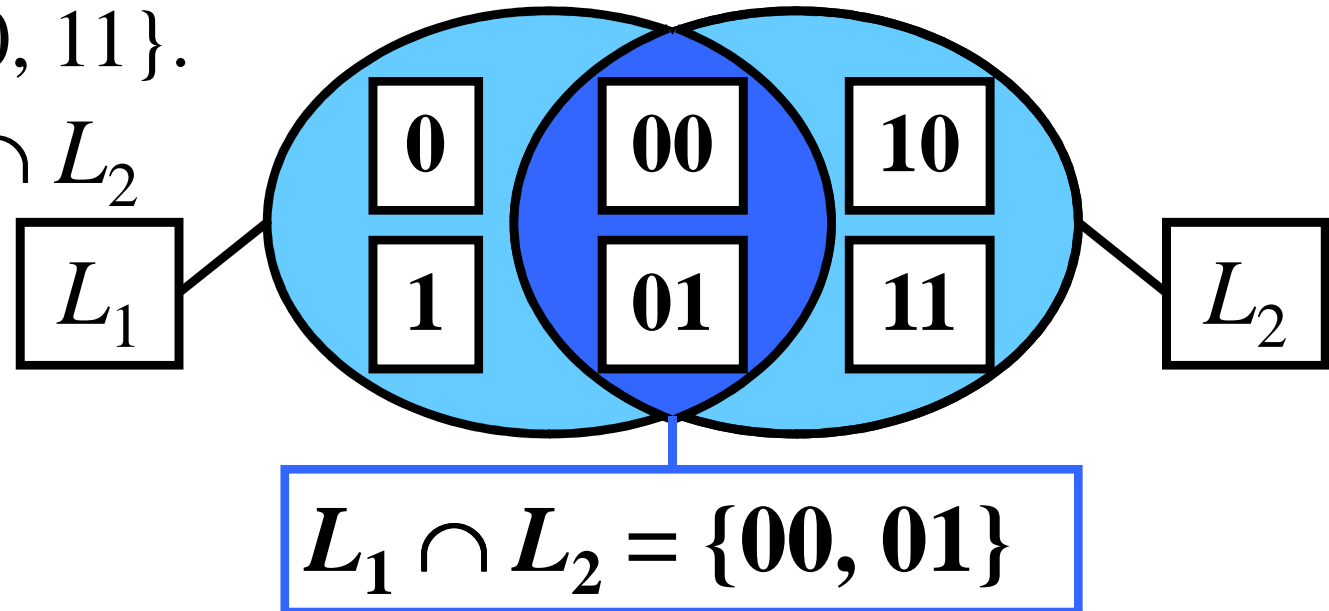
Myšlenka: Průnik L_1 a L_2 je $L_1 \cap L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Průnik jazyků L_1 a L_2 , $L_1 \cap L_2$, je definován:

$$L_1 \cap L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \in L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$.

Určeme: $L_1 \cap L_2$

Rozdíl jazyků

Myšlenka: Rozdíl jazyků L_1 a L_2 je $L_1 - L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Rozdíl jazyků L_1 a L_2 , $L_1 - L_2$, je definován:

$$L_1 - L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \notin L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,

$L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 - L_2$

Rozdíl jazyků

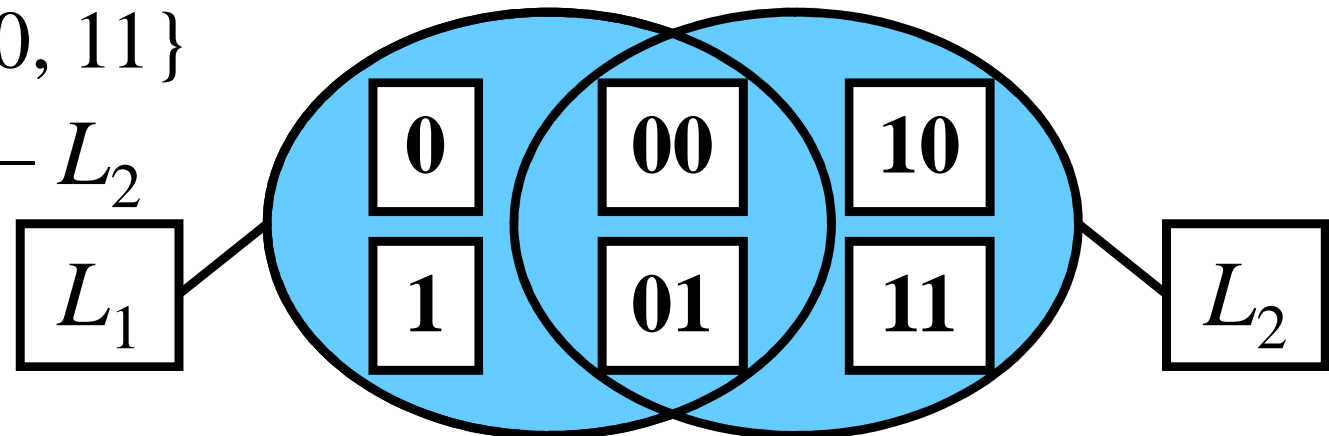
Myšlenka: Rozdíl jazyků L_1 a L_2 je $L_1 - L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Rozdíl jazyků L_1 a L_2 , $L_1 - L_2$, je definován:

$$L_1 - L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \notin L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 - L_2$

Rozdíl jazyků

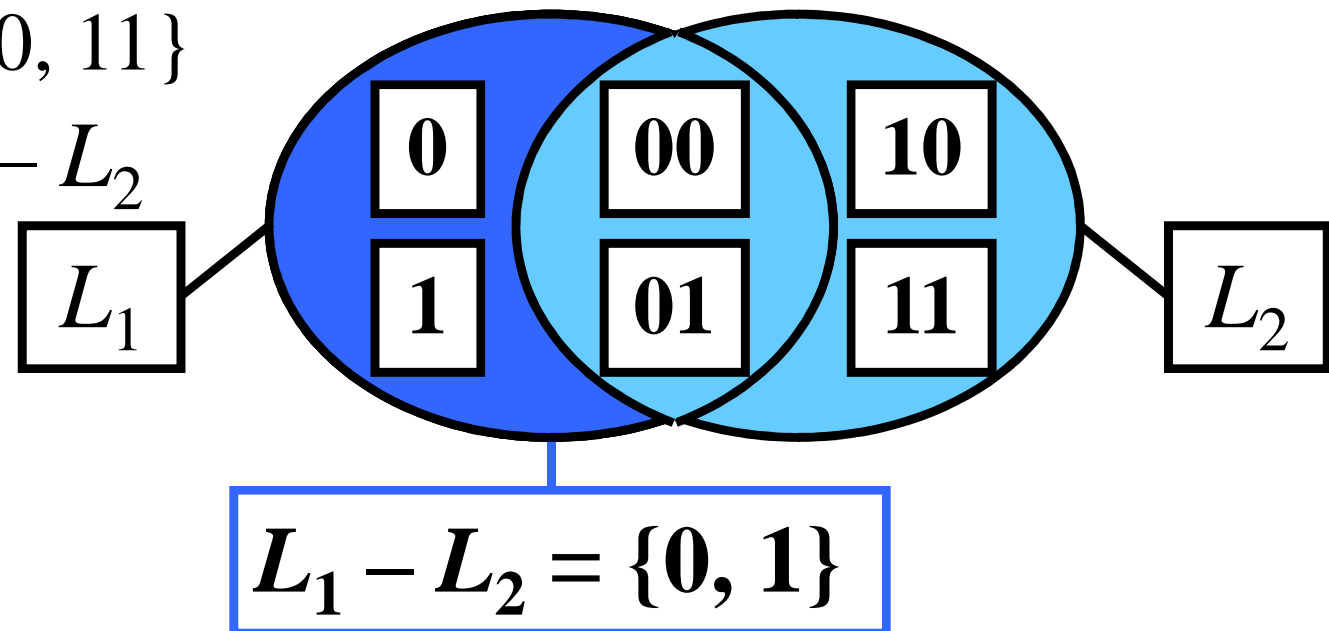
Myšlenka: Rozdíl jazyků L_1 a L_2 je $L_1 - L_2$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .
Rozdíl jazyků L_1 a L_2 , $L_1 - L_2$, je definován:

$$L_1 - L_2 = \{x: x \in L_1 \text{ a } x \notin L_2\}$$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1, 00, 01\}$,
 $L_2 = \{00, 01, 10, 11\}$

Určeme: $L_1 - L_2$

Doplňěk jazyka

Myšlenka: $\overline{L} = \Sigma^* - L$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

Doplňěk jazyka L , $\overline{L}$, je definován:

$$\overline{L} = \Sigma^* - L$$

Určeme: $\overline{L}$

Doplňěk jazyka

Myšlenka: $\bar{L} = \Sigma^* - L$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
Doplňěk jazyka L , $\bar{L}$, je definován:

$$\bar{L} = \Sigma^* - L$$

Příklad: Uvažujme jazyk $L = \{0, 1, 01, 10\}$

Určeme: $\bar{L}$

Doplňěk jazyka

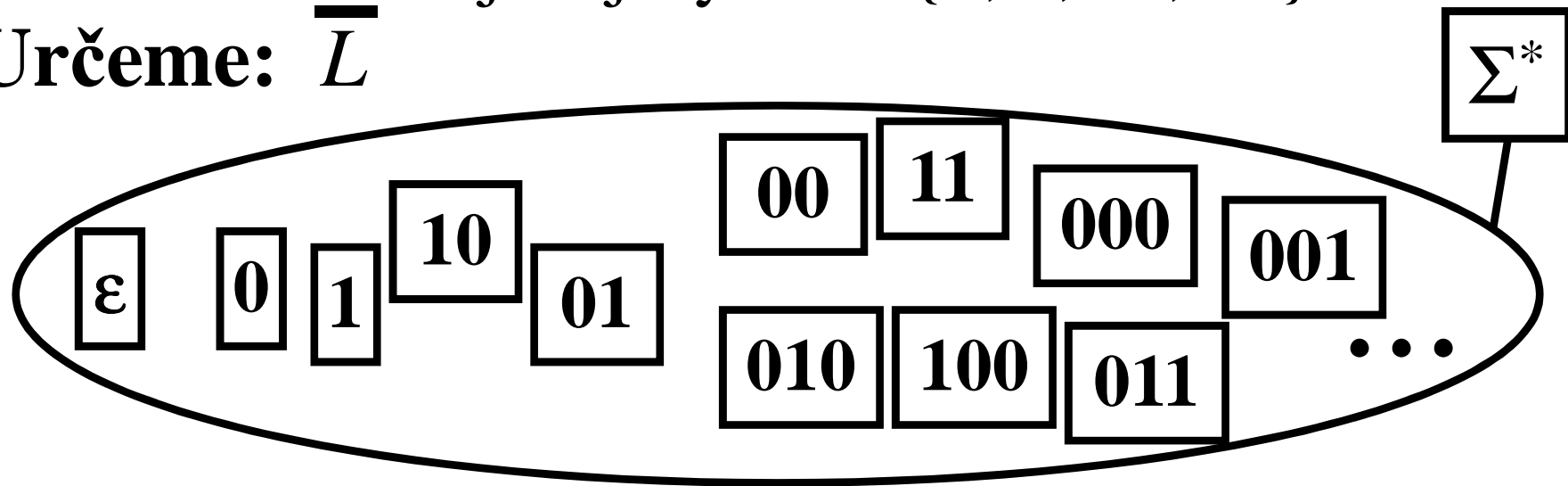
Myšlenka: $\bar{L} = \Sigma^* - L$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
Doplňěk jazyka L , $\bar{L}$, je definován:

$$\bar{L} = \Sigma^* - L$$

Příklad: Uvažujme jazyk $L = \{0, 1, 01, 10\}$

Určeme: $\bar{L}$

Doplňěk jazyka

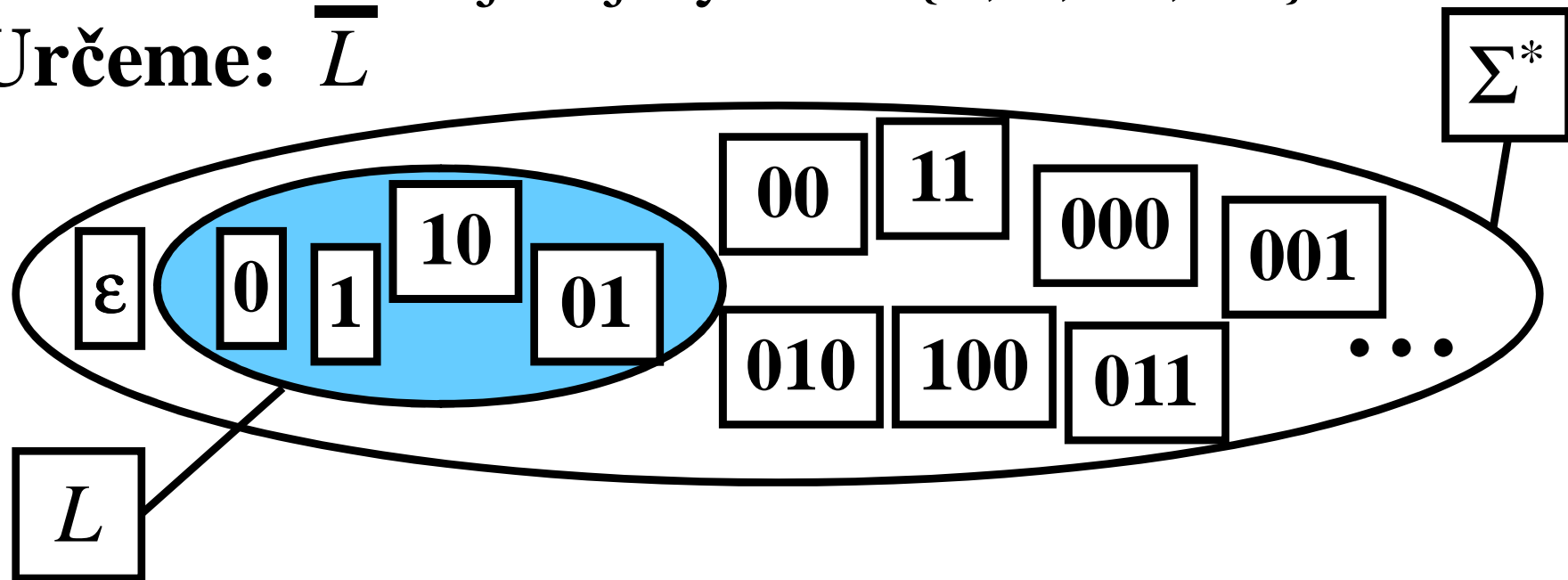
Myšlenka: $\bar{L} = \Sigma^* - L$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
Doplňěk jazyka L , $\bar{L}$, je definován:

$$\bar{L} = \Sigma^* - L$$

Příklad: Uvažujme jazyk $L = \{0, 1, 01, 10\}$

Určeme: $\bar{L}$

Doplňěk jazyka

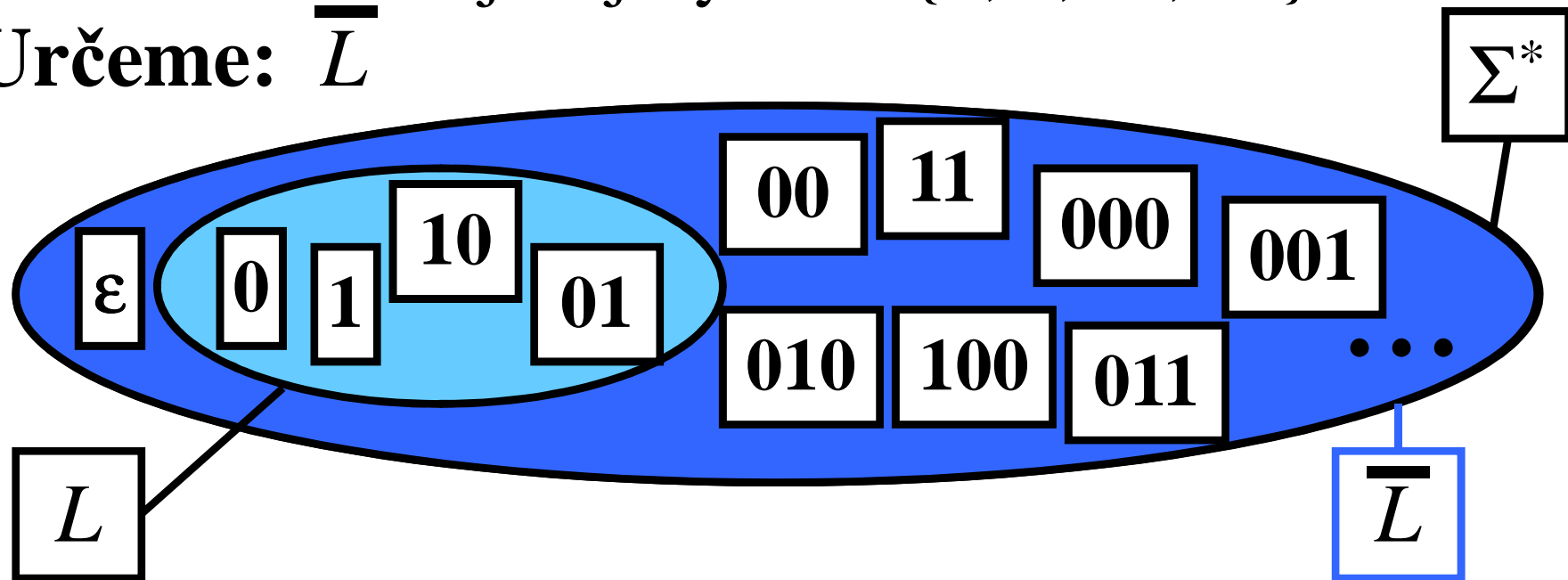
Myšlenka: $\bar{L} = \Sigma^* - L$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
Doplňěk jazyka L , $\bar{L}$, je definován:

$$\bar{L} = \Sigma^* - L$$

Příklad: Uvažujme jazyk $L = \{0, 1, 01, 10\}$

Určeme: $\bar{L}$

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

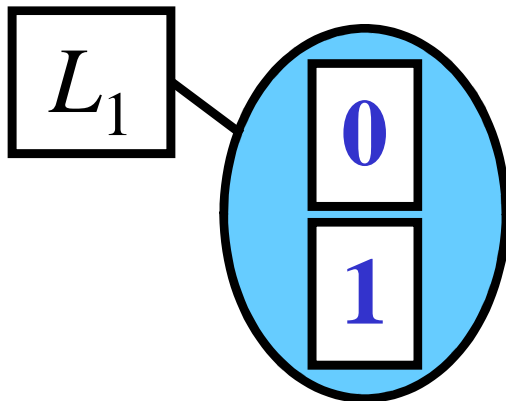
Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

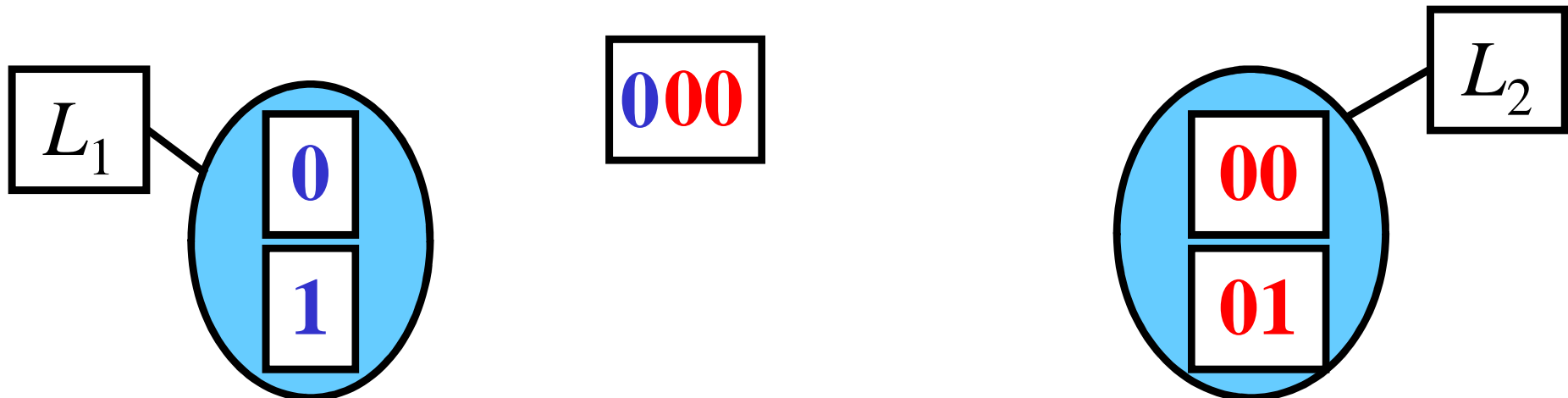
$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

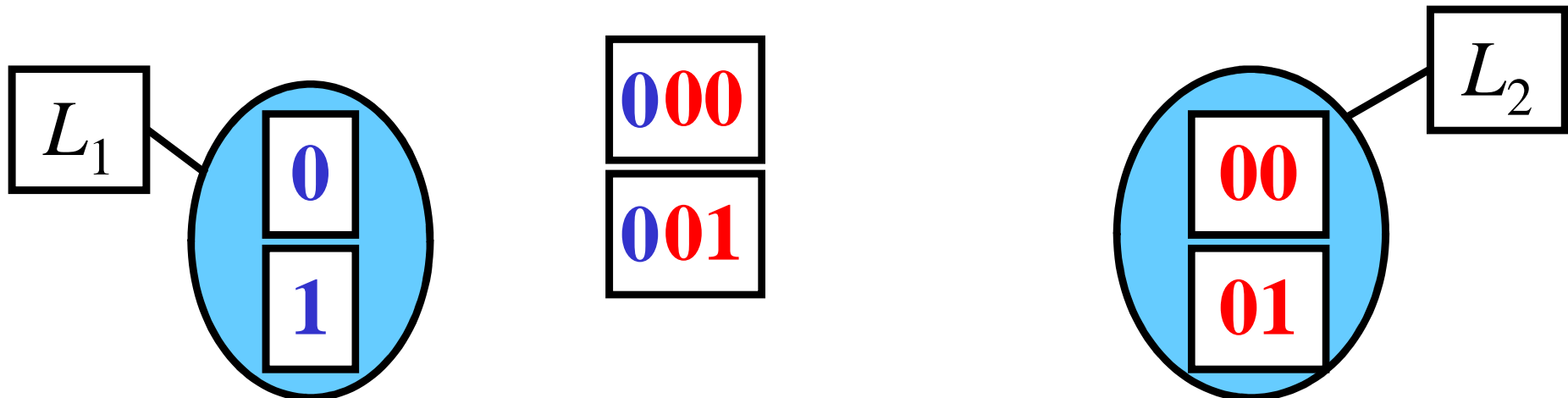
$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

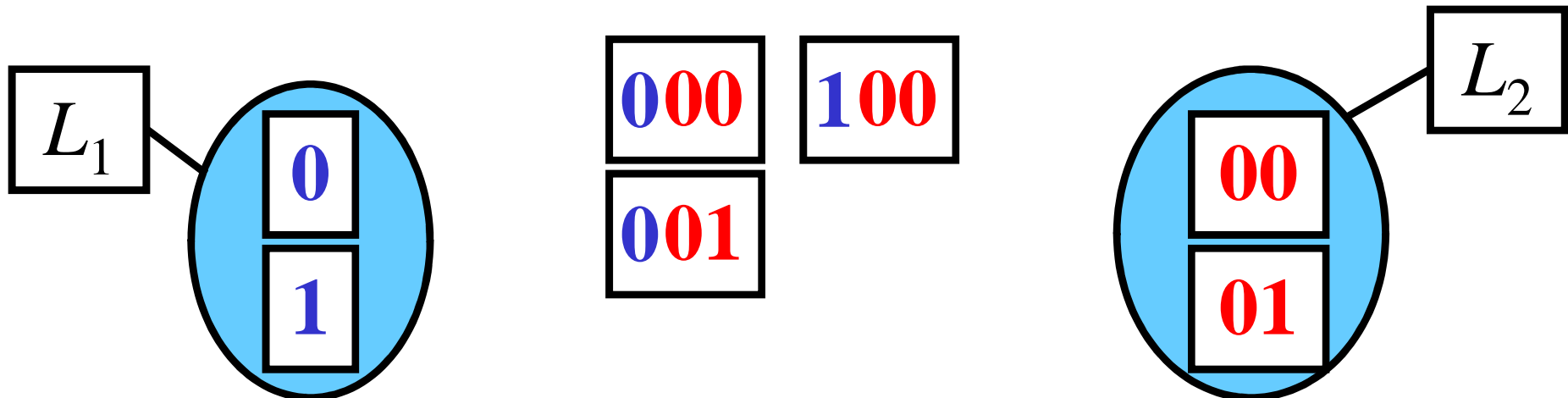
$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

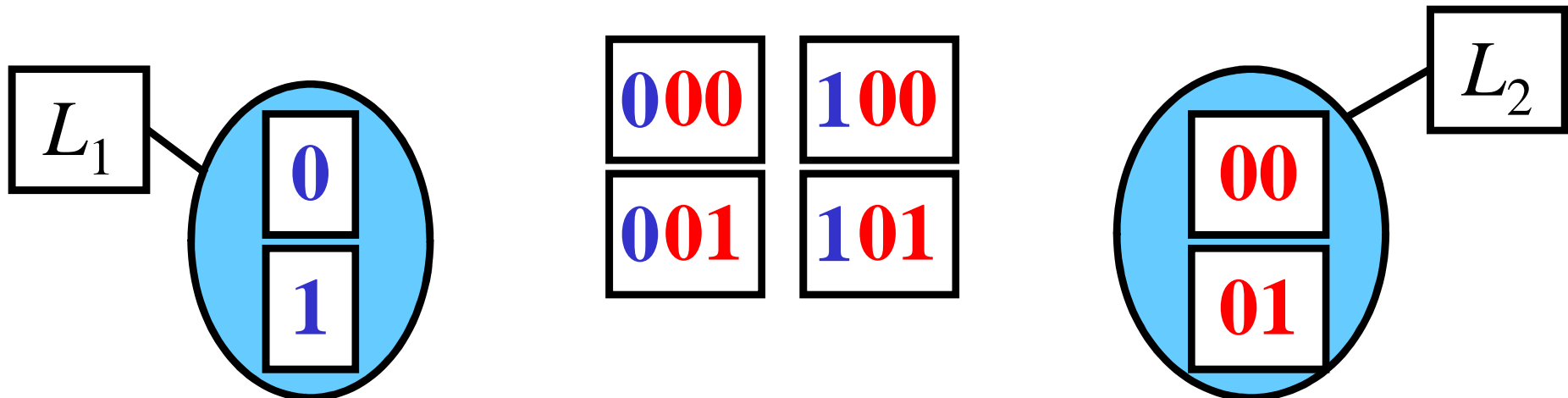
$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Konkatenace jazyků

Myšlenka: $L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$

Definice: Necht' L_1 a L_2 jsou dva jazyky nad Σ .

Konkatenace jazyků L_1 a L_2 , L_1L_2 , je definována jako

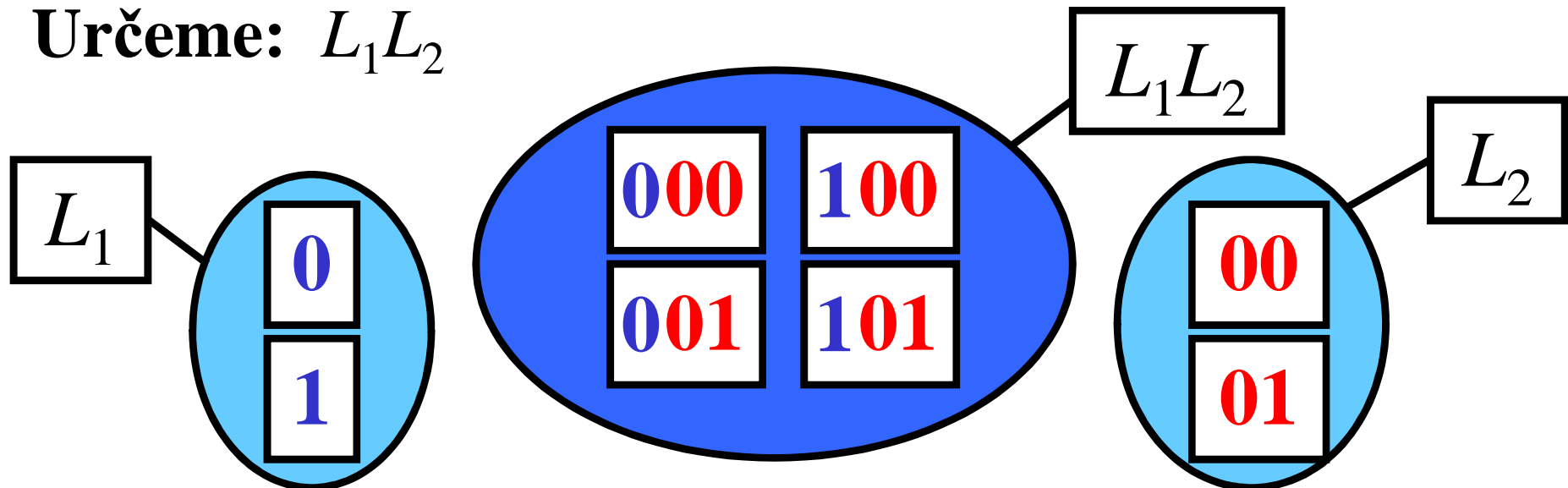
$$L_1L_2 = \{xy: x \in L_1 \text{ a } y \in L_2\}$$

Pozn.: 1) $L\{\varepsilon\} = \{\varepsilon\}L = L$

2) $L\emptyset = \emptyset L = \emptyset$

Příklad: Uvažujme jazyky $L_1 = \{0, 1\}$, $L_2 = \{00, 01\}$

Určeme: L_1L_2

Reverzace jazyka

Myšlenka: $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

Reverzace jazyka L , $reverse(L)$, je definována:

$$reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$$

Příklad: Uvažujme $L = \{01, 011\}$

Určeme: $reversal(L)$

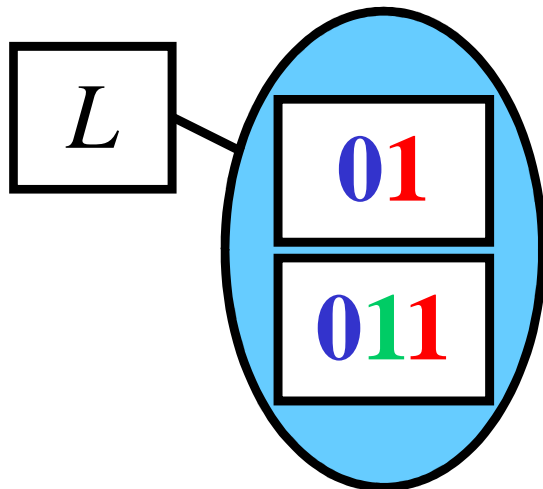
Reverzace jazyka

Myšlenka: $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
Reverzace jazyka L , $reverse(L)$, je definována:
$$reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$$

Příklad: Uvažujme $L = \{01, 011\}$

Určeme: $reverse(L)$

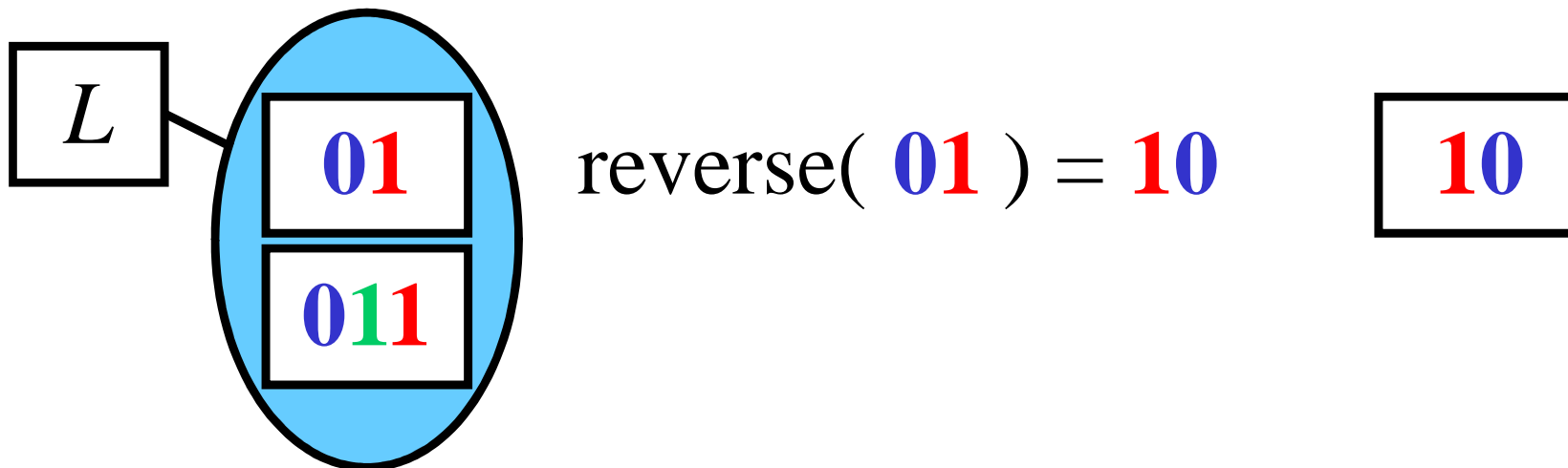
Reverzace jazyka

Myšlenka: $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
 Reverzace jazyka L , $reverse(L)$, je definována:
 $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Příklad: Uvažujme $L = \{01, 011\}$

Určeme: $reverse(L)$

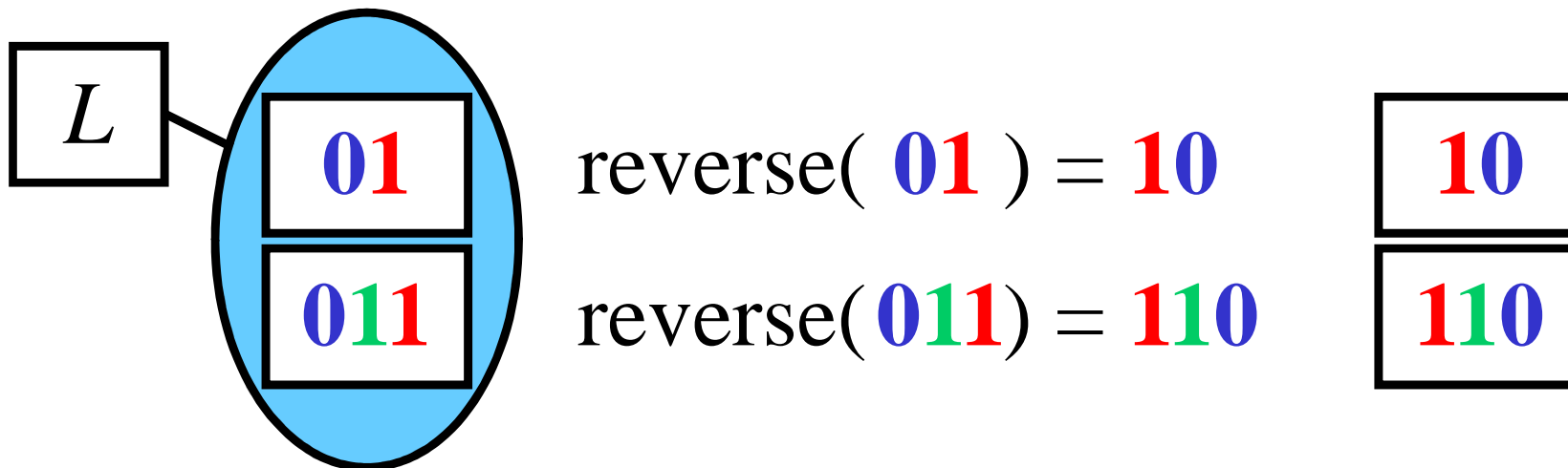
Reverzace jazyka

Myšlenka: $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
 Reverzace jazyka L , $reverse(L)$, je definována:
 $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Příklad: Uvažujme $L = \{01, 011\}$

Určeme: $reverse(L)$

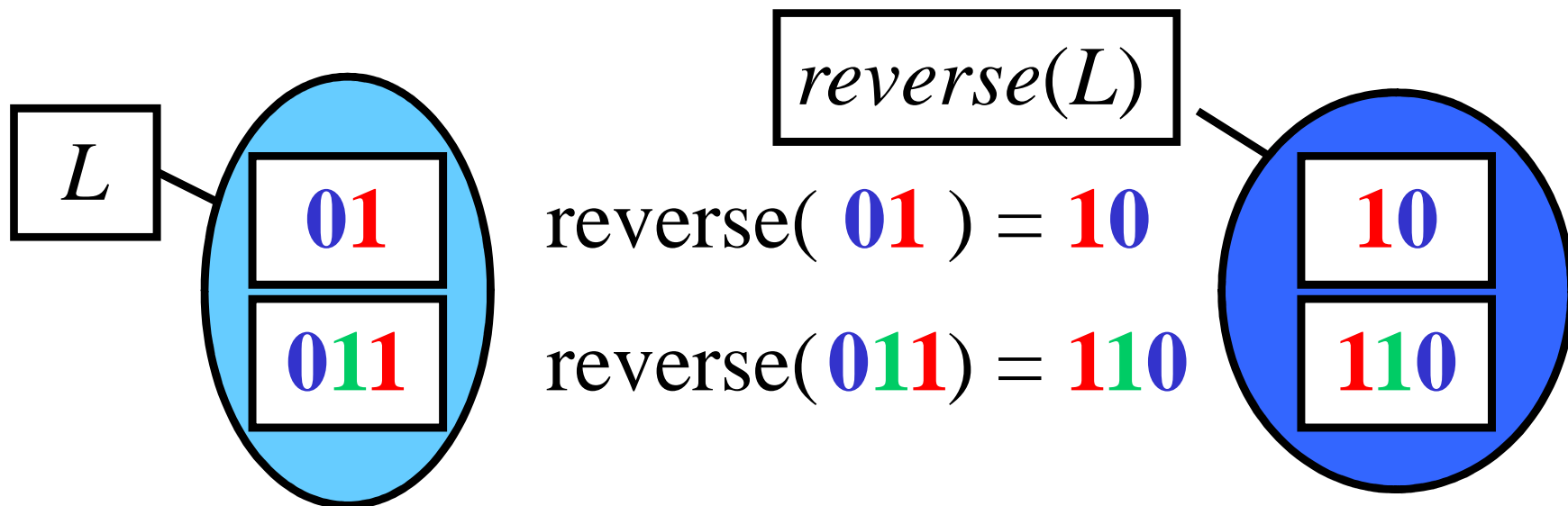
Reverzace jazyka

Myšlenka: $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .
 Reverzace jazyka L , $reverse(L)$, je definována:
 $reverse(L) = \{reverse(x): x \in L\}$

Příklad: Uvažujme $L = \{01, 011\}$

Určeme: $reverse(L)$

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

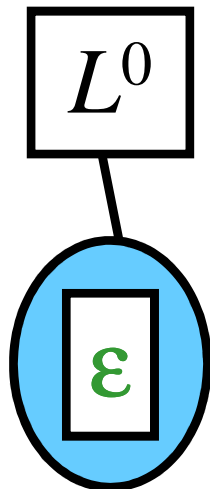
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

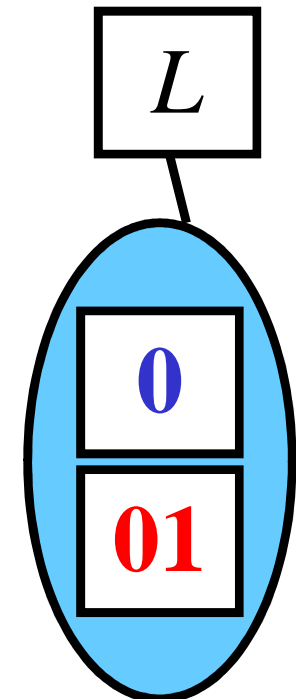
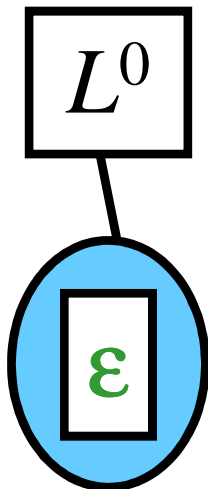
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

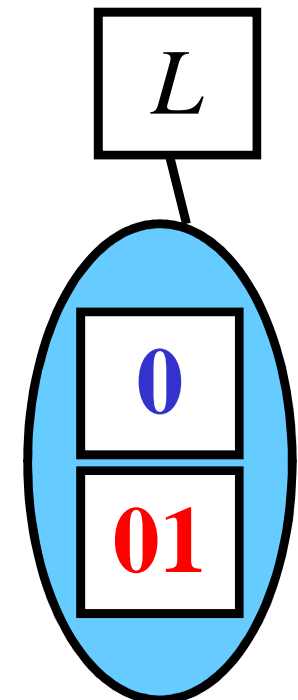
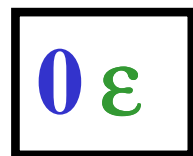
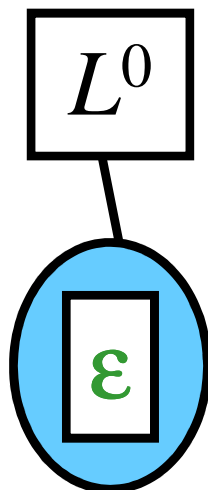
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

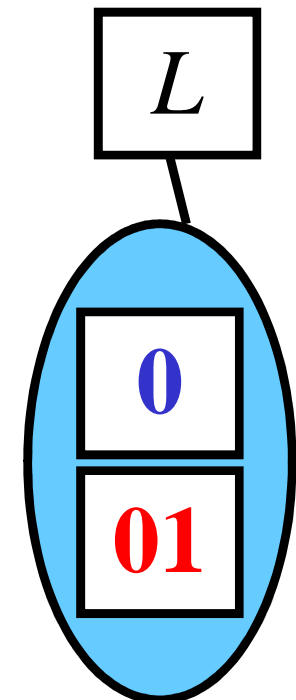
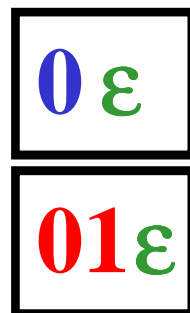
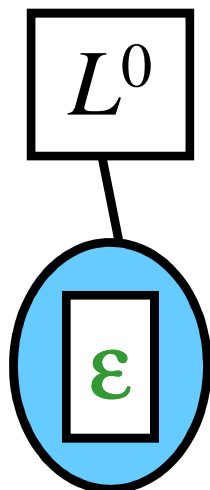
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

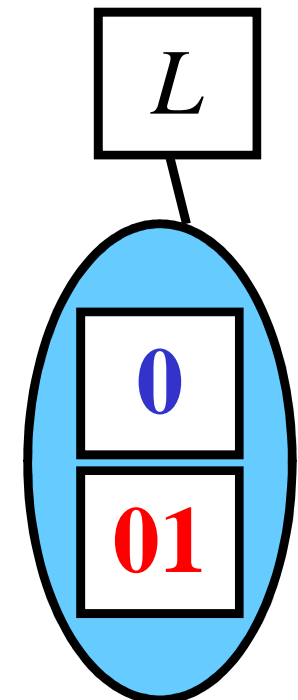
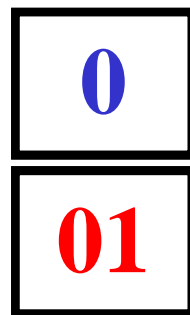
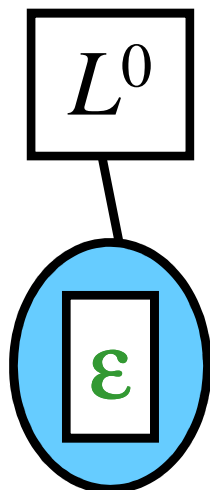
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

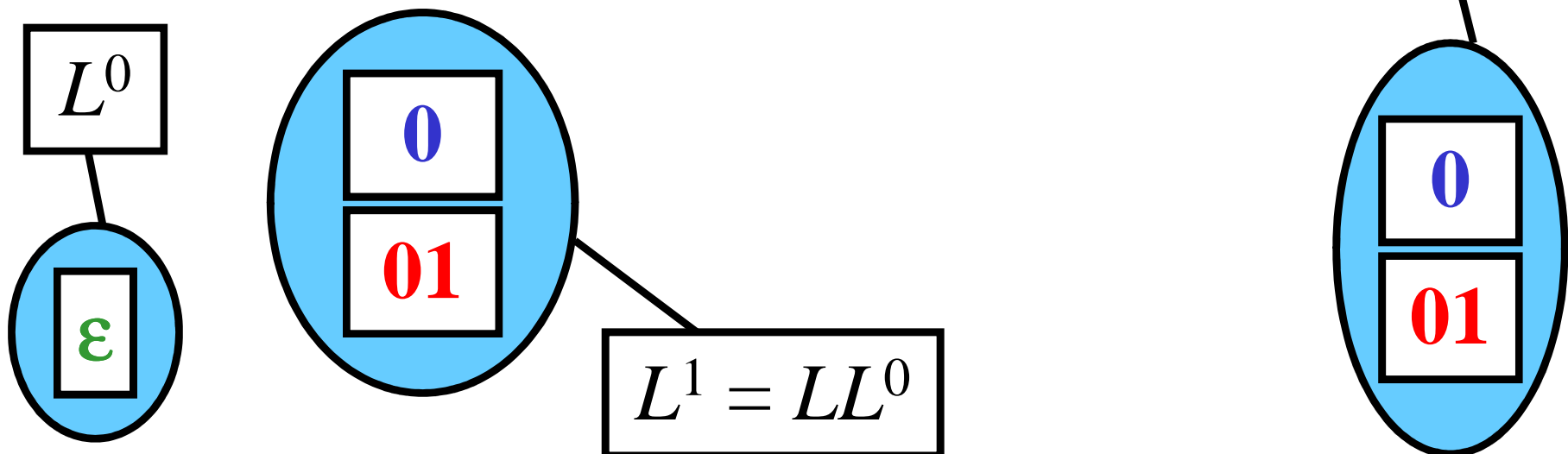
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

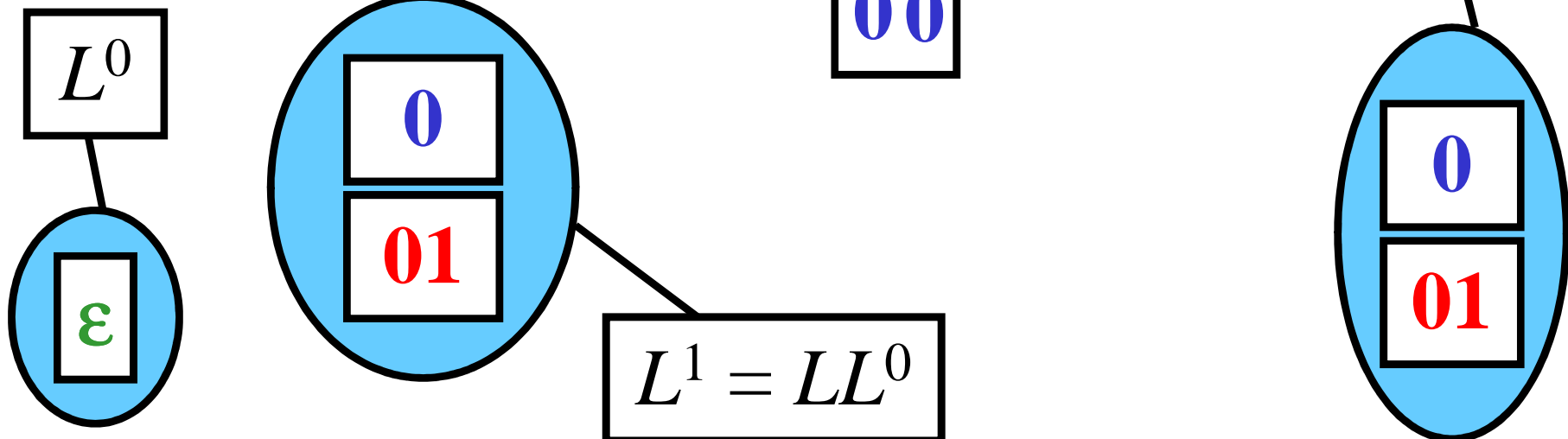
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

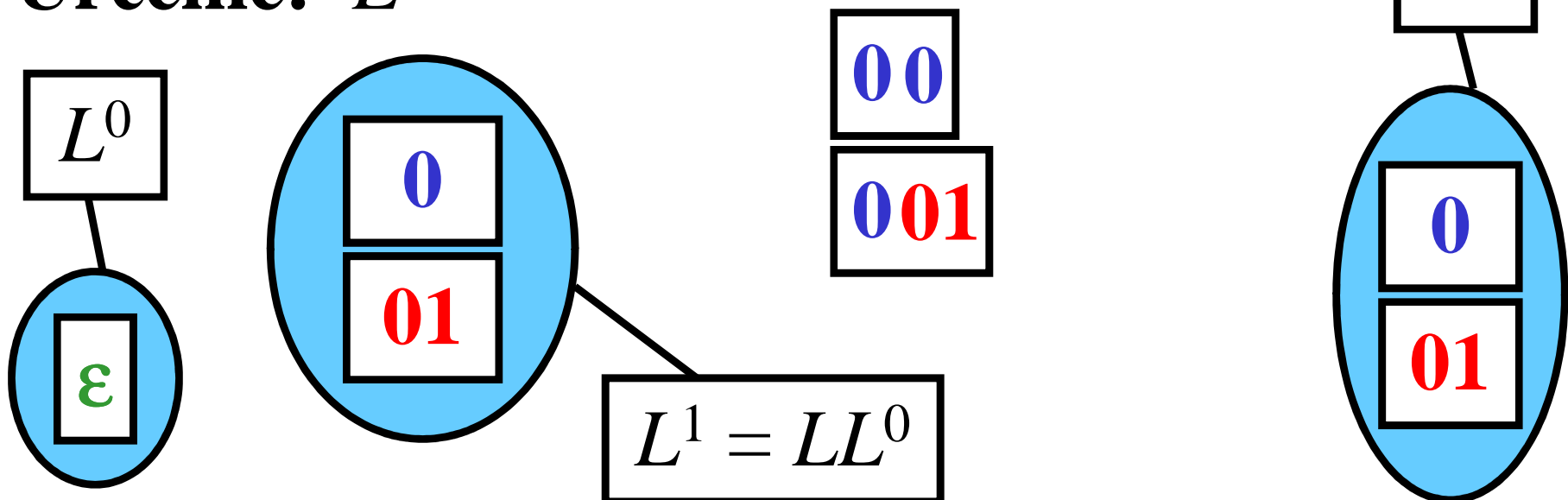
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

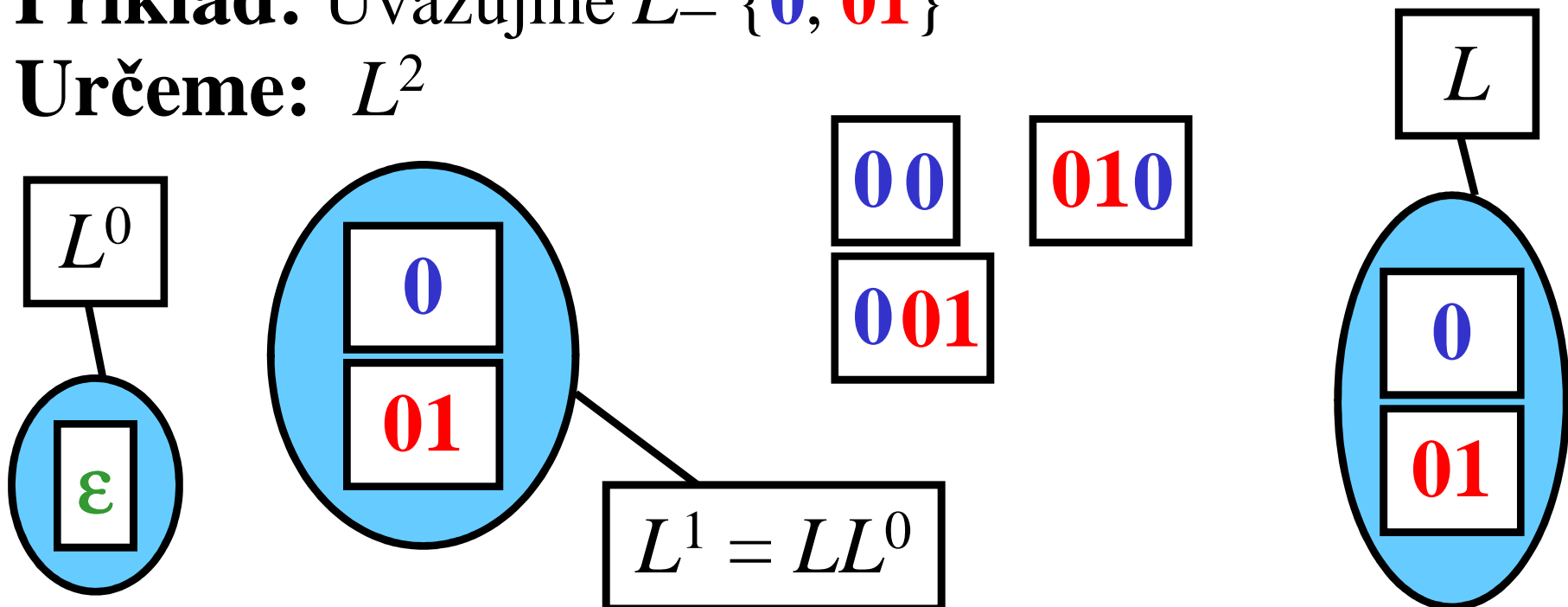
Pro $i \geq 0$, i -tá mocnina jazyka L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

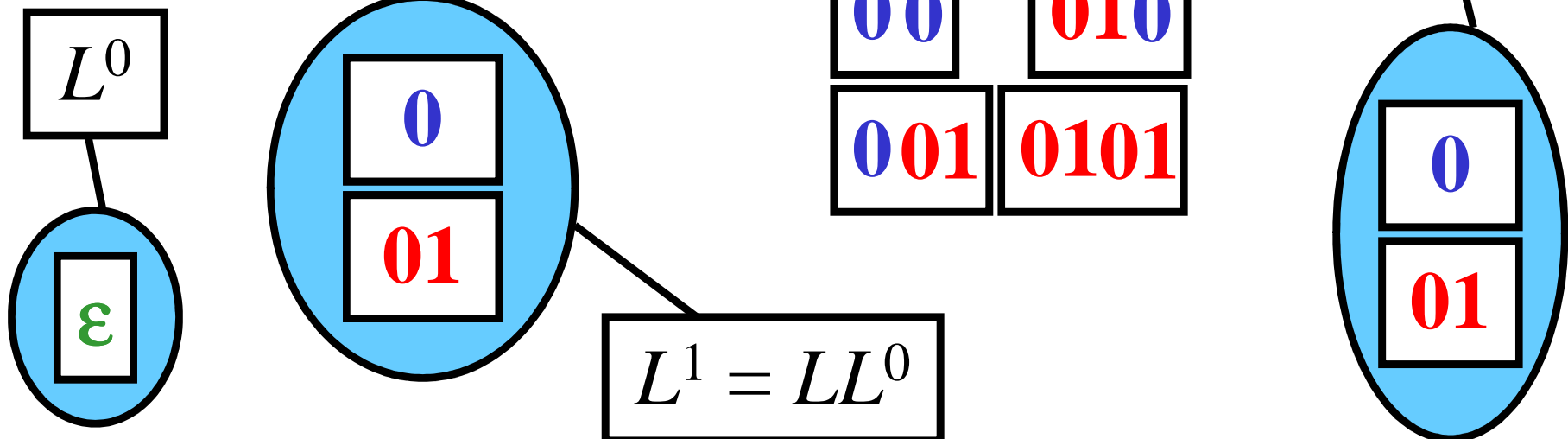
Pro $i \geq 0$, i -tá *mocnina jazyka* L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Mocnina jazyka

Myšlenka: $L^i = \underbrace{LL\dots L}_{i\text{-krát}}$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

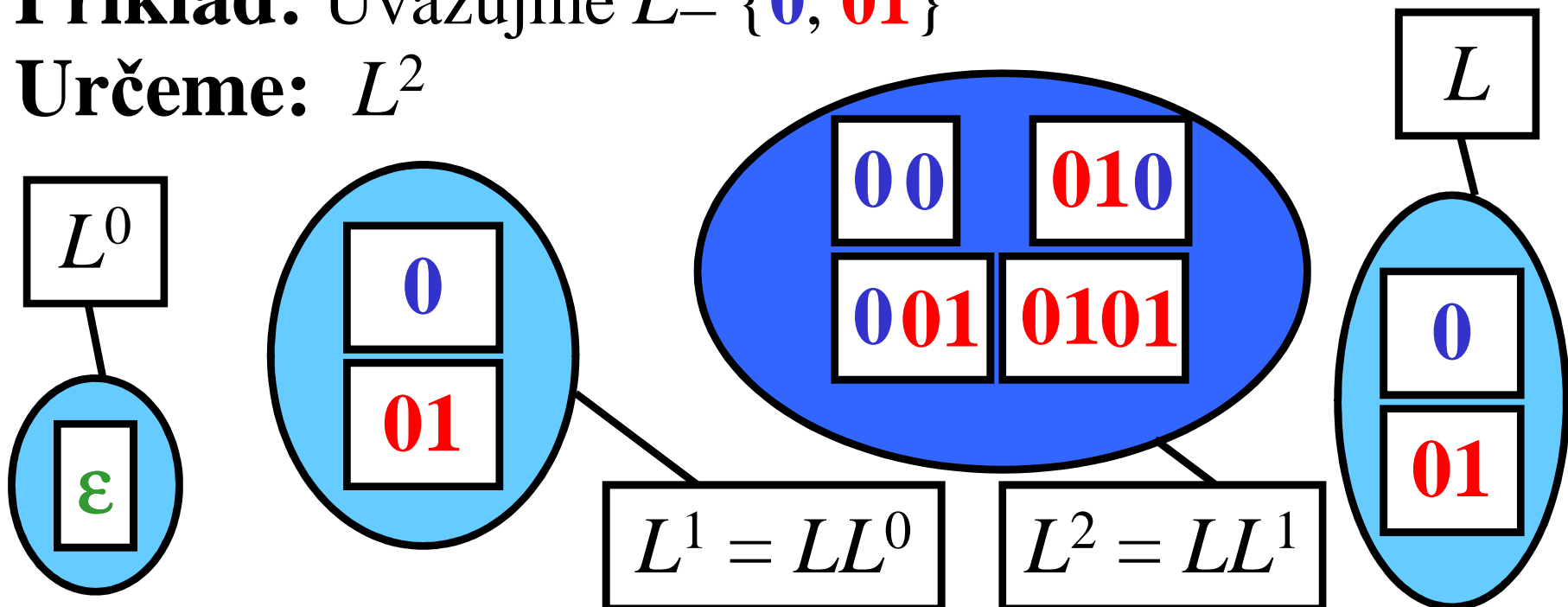
Pro $i \geq 0$, i -tá mocnina jazyka L , L^i , je definována:

1) $L^0 = \{\varepsilon\}$

2) pro $i \geq 1$: $L^i = LL^{i-1}$

Příklad: Uvažujme $L = \{0, 01\}$

Určeme: L^2

Iterace jazyka

Myšlenka: $L^* = L^0 \cup L^1 \cup L^2 \cup \dots \cup L^i \cup \dots$

$L^+ = L^1 \cup L^2 \cup \dots \cup L^i \cup \dots$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

Iterace jazyka L , L^* , a pozitivní iterace jazyka L , L^+ , jsou definovány $L^* = \bigcup_{i=0}^{\infty} L^i$, $L^+ = \bigcup_{i=1}^{\infty} L^i$

Pozn.: 1) $L^+ = LL^* = L^*L$

2) $L^* = L^+ \cup \{\varepsilon\}$

Příklad:

Uvažujme jazyk $L = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$ nad $\Sigma = \{0, 1\}$.

Určeme: L^* a L^+

Iterace jazyka

Myšlenka: $L^* = L^0 \cup L^1 \cup L^2 \cup \dots \cup L^i \cup \dots$
 $L^+ = L^1 \cup L^2 \cup \dots \cup L^i \cup \dots$

Definice: Necht' L je jazyk nad abecedou Σ .

Iterace jazyka L , L^* , a pozitivní iterace jazyka L , L^+ , jsou definovány $L^* = \bigcup_{i=0}^{\infty} L^i$, $L^+ = \bigcup_{i=1}^{\infty} L^i$

Pozn.: 1) $L^+ = LL^* = L^*L$ 2) $L^* = L^+ \cup \{\varepsilon\}$

Příklad:

Uvažujme jazyk $L = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$ nad $\Sigma = \{0, 1\}$.

Určeme: L^* a L^+

$L^0 = \{\varepsilon\}$, $L^1 = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}\}$, $L^2 = \{\mathbf{00}, \mathbf{001}, \mathbf{010}, \mathbf{0101}\}, \dots$

$L^* = L^0 \cup L^1 \cup L^2 \cup \dots = \{\varepsilon, \mathbf{0}, \mathbf{01}, \mathbf{00}, \mathbf{001}, \mathbf{010}, \mathbf{0101}, \dots\}$

$L^+ = L^1 \cup L^2 \cup \dots = \{\mathbf{0}, \mathbf{01}, \mathbf{00}, \mathbf{001}, \mathbf{010}, \mathbf{0101}, \dots\}$